

SLOVENSKA vestnik

Letnik XX.

Celovec, petek, 21. maj 1965

Štev. 21 (1199)

Kdo bo novi prezident:

Jonas ali Gorbach?

Na to vprašanje, izredno važno za bodoči razvoj Avstrije, bomo dali odgovor avstrijski volivci v nedeljo, ko bomo volili novega zveznega prezidenta, najvišjega reprezentanta naše države, čuvarja njene ustave in zakonitosti.

V razliko od prejšnjih presidentskih volitev imamo tokrat na izbiri samo dva kandidata: dunajskega župana in deželnega glavarja Franza Jonasa kot kandidata Socialistične stranke Avstrije ter bivšega zveznega kanclerja dr. Alfonsa Gorbacha kot kandidata Avstrijske ljudske stranke. Med tema dvema bomo izbirali, ko bomo v nedeljo oddali svoj glas.

Pri tem se gotovo ne bomo ravnali le po osebnih vrlinah enega ali drugega kandidata, kajti osebne vrline so pri obeh nesporne. Bistveno pa se razlikujeta po svojih političnih nazorih, po svoji politični liniji, ki sta jo zastopala v vsem svojem dosedanjem javnem delovanju. Ravno te razlike so namreč tista ločnica, ob kateri se ločijo duhovi ne le pri obeh kandidatih, marveč pri vsakem politično mislečem in zainteresiranem človeku, posebno takrat, kadar je poklican, da kot državljani soodloča pri oblikovanju družbenega in političnega življenja v državi.

JONAS je bil vedno demokrat. Zvest svojemu demokratičnemu prepričanju se je dosledno zavzemal za tako politiko, ki je služila mirnemu in uspešnemu razvoju naše domovine ter je odklanjal vsak poskus vnosa nje ekstremističnih teženj v politično življenje. Zato se je odločno distanciral predvsem od tistih krogov, katerih politična miselnost temelji na nacionalističnih načelih in na nacistični preteklosti.

GORBACH, čeprav sam žrtev nacističnega nasilja, pa je ves čas svojega političnega delovanja kazal očito naklonjenost prav tistim silam v naši državi, ki še danes obujajo spomine na »veliko nemško preteklost«. To je prišlo do izraza tudi v sedanjih volilni borbi, ko se je izrecno zavzemal za organizacije, katerih miselnost je vse prej kot avstrijska.

Na Koroškem sta oba kandidata podala izjave tudi glede manjšine. Medtem ko se je Jonas priznal k enakopravnosti vseh državljanov ne glede na narodnost in jezik pred široko javnostjo v Plikerku, Velikovicu in Železni Kapli, pa si je moral Gorbach najprej zagotoviti svoj alibi pred spomeniki abwehrkämpferjev v Velikovicu, na Strugi in v Št. Jakobu (kjer ga je pozdravil hauptman Fritz, najožji sodelavec glavnega krivca zločinske izselitve koroških Slovencev Maier-Kaibitsch), preden je smel za zaprtimi vrati spregovoriti tudi Slovincem.

Tudi to bomo imeli koroški Slovenci pred očmi, ko bomo v nedeljo šli na volišče, da kot državljani avstrijske domovine izvolimo novega zveznega prezidenta. Če bomo vse to upoštevali, potem odločitev gotovo ne bo težka:

KOROŠKI SLOVENCİ BOMO
GLASOVALI
ZA FRANZA JONASA!

Dijaki Državne gimnazije za
Slovence priredijo svojo letošnjo

AKADEMIJO

v nedeljo, 30. maja 1965 v
veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu.

Začetek ob 14.30 uri. Vstopnice po 15, 20 in 25 šilingov
dobite v šolski pisarni.

Naše priznanje k avstrijski domovini je iskreno

Koroški Slovenci smo proslavili 20-letnico osvoboditve Avstrije in 10-letnico podpisa državne pogodbe

Kakor že teden dni prej smo koroški Slovenci tudi zadnjo nedeljo napolnili veliko dvorano celovškega Doma glasbe. Iz vseh krajev južne Koroške smo se zbrali na proslavi, ki jo je za 20-letnico osvoboditve Avstrije in 10-letnico podpisa državne pogodbe priredila Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo. Izpričali smo svojo lojalnost avstrijski domovini, svojo zvestobo slovenskemu narodu ter enotnost vseh koroških Slovencev v boju za enakopravno življenje in vsestranski razvoj našega ljudstva.

Kot častne goste je predsednik ZSO pozdravil bivšega deželnega glavarja Wedeniga kot oficijelnega zastopnika vicekanclerja dr. Pittermanna in predsedstva SPÖ, jugoslovanskega generalnega konzula Pirkoviča in konzula Jegliča, neustrašnega narodnega borca dr. Petka, ravnatelja slovenske gimnazije višjega študijskega svetnika dr. Tischlerja, vodjo manjšinskega šolskega oddelka okrajnega nadzornika Vouka ter predstavnike slovenskih narodnih organizacij; dobrodošlico je izrekel tudi predsedniku Narodnega sveta koroških Slovencev strokovnemu nadzorniku dr. Inzku in poudaril, »da tudi ob tej priložnosti javno manifestiramo enotnost koroških Slovencev v borbi za narodnostne pravice proti vsem tistim, ki bi radi razbili v zadnjem desetletju skovano in kljub sicer drugačnim pogledom uvrščeno uspešno sodelovanje v korist naše narodne skupnosti«.

Z žalostinko »Žrtvam«, ki jo je zapel moški zbor, ter Glazerjevo pesmijo »Padlemu sinu«, katero je recitiral Joško Buch, smo se poklonili spominu vseh tistih, ki so trpeli, se borili in žrtvovali svoja življenja v borbi proti fašizmu. Spomnili smo se trpljenja izseljencev in pripornikov, spomnili junaštva partizanskih borcev ter se poklonili vsem zavestnim demokratom, ki so tudi v najhujšem času verovali v ideale svobode in demokracije, ki niso nikdar zgubili vere v zopetno vzpostavitev in življenjsko sposobnost svobodne, demokratične in neodvisne Avstrije.

Z žalostinko »Žrtvam«, ki jo je zapel moški zbor, ter Glazerjevo pesmijo »Padlemu sinu«, katero je recitiral Joško Buch, smo se poklonili spominu vseh tistih, ki so trpeli, se borili in žrtvovali svoja življenja v borbi proti fašizmu. Spomnili smo se trpljenja izseljencev in pripornikov, spomnili junaštva partizanskih borcev ter se poklonili vsem zavestnim demokratom, ki so tudi v najhujšem času verovali v ideale svobode in demokracije, ki niso nikdar zgubili vere v zopetno vzpostavitev in življenjsko sposobnost svobodne, demokratične in neodvisne Avstrije.

„Ljudstva, ki ljubi svojo besedo, kulturo in svobodo, ni mogoče uničiti“

Slavnostni govor predsednika ZSO dr. Francija Zwittera

Ko danes obhajamo dvajsetletnico osvoboditve Avstrije in desetletnico podpisa državne pogodbe, se nam sam po sebi vrne spomin na pomembne dogodke pred dvajsetimi leti. Mnogi izmed vas navzočih, zlasti starejši, se boste spomnili, da smo se prav na današnji dan pred dvajsetimi leti zbrali koroški Slovenci iz vseh krajev naše zemlje v Celovcu, navdušeni in pijani veselja od zmage nad nacifašizmom.

Ni nič čudno, da smo ob tej priložnosti dali duška predvsem svojim nacionalnim težnjam, saj smo po letih najhujšega nasilja, ko je bila naša beseda obsojena na smrt, spet slišali in prepevali prelepo domačo pesem, uporno in zmagovalno, v zavesti, da je nasilje mimo in da se začneja nova doba v narodnoosvobodilnem boju prerojenega slovenskega ljudstva. Tedaj je iz naših src privrelo kipeče hrepenenje stoletnih sanj ponižanega in tlačnega ljudstva, ki je obsojeno na smrt v najtežji dobi dokazalo, da ljudstva, ki ljubi svojo besedo, svojo kulturo in svojo svobodo, ni mogoče uničiti ne z ognjem ne z mečem! To velja splošno in ne le za naš narod in zato se prav nič ne sramujemo tega utripa ponosnih in upornih src ob rojstvu svobode v nepozabnih, navdušenja in pesmi polnih pomladnih dneh pred dvajsetimi leti.

Nasprotno se s polno zavestjo in brez pridržka priznavamo k silnemu dogajanju, ker je to zgodovinska resnica in ker ne gre izločiti iz spomina in iz zgodovine našega ljudstva take veličastne manifestacije življenjske volje, kakor je prišla do izraza v narodnoosvobodilni borbi in v borbi za nacionalno enakopravnost neposredno po zmagi nad fašizmom. Spomin in priznanje k temu zgodovinskemu dogajanju tudi za našo mladino, posebno študentsko, ne sme biti obremenitev marveč spoznanje in obveznost, da sta mir in svoboda dobrini, za katere se je treba vedno znova boriti in ju braniti. Brez dvoma ima mladina pra-

vico, da kot neprizadeta kritično presoja dogajanja, a tega ne more na ta način, da enostavno pregre in zanika najhujšo, pa tudi najbolj junaško dobo našega ljudstva, marveč jo mora temeljito spoznati v vseh njenih mukah in težkih bo-

jih — potem ji le-ta ne bo pomenila obremenitev, pač pa svelo izhodišče in kažipot za smela dejanja in potrebne napore v korist mirnega sožitja med narodi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Odnos do manjšine merilo demokratičnosti

Delegacija iz Slovenije obiskala Slovence v Italiji

Te dni je bila na obisku v Trstu veččlanska delegacija Glavnega odbora SZDL Slovenije, ki je s tem vrnila Slovenski kulturno-gospodarski zvezi v Trstu lanskeletni obisk v Sloveniji. Visoki gostje iz Slovenije so si ogledali razne kulturne ustanove v Trstu ter obiskali tudi Goriško in Beneško Slovenijo.

Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race je v svojem pozdravnem govoru izrazil veselje nad zanimanjem, ki ga kaže matični narod za usodo Slovencev v Italiji. »Prav to zanimanje in ta skrb nam daje moči in oporo, da trdneje vztrajamo v razmerah, v katerih živi neenakopravna narodnostna manjšina.« Naglasil je dobre sosedske odnose med Italijo in Jugoslavijo, ki »vplivajo tudi na odnose do nas kot manjšine, čeprav mislimo, da dobri odnosi ne bi smeli biti odločilni činitelj.«

Predsednica GO SZDL Vida Tomšič, ki je dejala, da velja ta obisk vsej slovenski manjšini v Italiji, pa je poudarila: »Jugoslavija gleda v odnosu do manjšine merilo lastne demokratičnosti. Politika do manjšin je načelna in ne sme biti odvisna od odnosov med posameznimi državami. Manjšina je kot celota subjekt, ki ima pravico do zveze z matičnim narodom, zlasti na področju kulturnega življenja.« Ob koncu je Vida Tomšič izjavila, da je obisk predvsem izraz želje, da pojdimo interes za življenje naših bratov onstran meje in da meja ne sme biti ločnica, temveč mora združevati, biti mora meja zblizovanja.

Proslave 10-letnice podpisa državne pogodbe

manifestacija državne zavesti, življenjske sposobnosti in samobitnosti

Velike proslave ob desetletnici podpisa državne pogodbe, ki so bile zadnjo soboto in nedeljo širom po Avstriji, so se odvijale kot mogočna manifestacija državne zavesti avstrijskega ljudstva, kot izraz njegove vere v življenjsko sposobnost in samobitnost avstrijske domovine. Ta zavest in ta vera še nikdar prej nista prišli tako očito do izraza, kot pa ob slavnostih, ki so bile posvečene desetletnemu jubileju dokončne osvoboditve Avstrije. Pomembni praznik so zavestno obhajali vsi avstrijski državljani, katerim priznanje k Avstriji ni le oportunistična izjava, marveč srčna zadeva.

Osrednje proslave so bile na Dunaju, kjer so se ikakor pred desetimi leti spet zbrali zunanji ministri štiri-

rih velikih sil-podpisnic državne pogodbe, da skupaj z najvišjimi predstavniki Avstrije slavijo rojstni jubilej svobodne, demokratične in neodvisne avstrijske republike. Tako proslava 10-letnice podpisa državne pogodbe ni bila le avstrijska zadeva, marveč široka mednarodna manifestacija tiste politike sporazumevanja, ki je pred desetimi leti privedla do uspešne rešitve enega izmed perečih povojnih problemov. V ta okvir sodijo predvsem besede predsednika Generalne skupščine OZN Quaisona Sackeya, ki je na slavnosti v dvorcu Belvedere poudaril, da je bil podpis avstrijske državne pogodbe pred desetimi leti prvi in najpomembnejši korak v popuščanju napetosti med Vzhodom in Zahodom, ter hkrati

izrazil željo, naj bi v tem »dunajskem duhu« izpred desetih let reševali tudi ostala svetovna vprašanja.

Prav tako v širšem mednarodnem pomenu važne pa so tudi besede, ki sta jih ob tej priložnosti govorila kancler Klaus in zunanji minister Kreisky: Avstrija po zaslugi svoje nevtralnosti se s čedalje večjim uspehom uveljavlja kot faktor stabilizacije, lko vojaško in politično nevezana goji prijateljstvo in dobro sodelovanje z državami tako na Zahodu kot tudi na Vzhodu.

Proslave po zveznih deželah so dosegle višek v velikih vojaških paradah, medtem ko je bila na Dunaju vojaška parada že za 20-letnico razglasitve druge avstrijske republike.

Koroški Slovenci so enakopravni državljani

Bivši deželni glavar Ferdinand Wedenig je kot oficijelni zastopnik vicekanclerja dr. Pittermanna spregovoril na nedeljski proslavi in najprej v slovenskem jeziku dejal:

Dragi slovenski sodelavci!

Kot bivši deželni glavar, ki sem se osemnajst let trudil za razumevanje med večinskim in manjšinskim narodom ter za dobre odnose med sosednimi deželami, sem posebno vesel, da lahko pozdravim danes to vaše slavo v imenu gospoda vicekanclerja in predsedstva socialistične stranke Avstrije ter vam zagotavljam, da se bo le-ta kakor doslej tudi v bodoče zavzemala za pravico, ki vam grejo po državni pogodbi. To bo tem lažje, ko je od zunanjega ministra dr. Kreiskega započeta politika reševanja odprtih problemov v sodelovanju z manjšino in politika dobrega sodelstva bila potrjena tudi na nedavnem obisku avstrijske vladne delegacije v Beogradu.

Ponosan sem, da sem kljub mnogim očitkom na svojem nekdanjem položaju vedno zagovarjal in izpolnjeval tako politiko. Naj vam ob tej priložnosti izrečem svojo zahvalo, ker se zavedam, da je to bilo mogoče le ob vašem razumevanju, ob vašem sodelovanju in ob vaši pomoči.

Po težkih preizkušnjah fašističnega nasilja in v dobi združevanja Evrope ne sme biti več nacionalističnih predsodkov in nacionalne diskriminacije, temveč je naloga vseh demokratov, da se združijo v borbi za ohranitev težko priborjene svobode. Svoboda uspeva le v miru, predpogoj za mir pa je v medsebojnem razumevanju in zbliznanju ter v mirnem sožitju med narodi.

Naj bo to spoznanje in njegovo uresničevanje zaobluba nas vseh ob jubileju vzpostavitve svobode in neodvisnosti naše skupne domovine Avstrije!

V nemškem jeziku pa je nato med drugim dejal, da teh jubilejev ne obhajamo zato, ker bi se hoteli spominjati zločinskega početja nečloveškega nasilja, marveč da se vedno zavedamo, da nam svoboda ni bila podarjena, ampak smo se morali zanjo boriti in si jo moramo vedno spet priboriti. »Socialisti smo bili med prvimi žrtvami nacizma, zato tudi znamo ceniti žrtve koroških Slovencev. Prišli je morala šele druga svetovna vojna in treba je bilo ogromnih žrtv, da so ljudje končno spoznali, kam vodi nacionalizem.«

Nadalje je poudaril, da zagotavlja državna pogodba popolno enakopravnost vsem Avstrijcem ne glede na narodnost, jezik, vero in politično prepričanje. »Vem, da je glede slovenske manjšine še marsikatero vprašanje odprto, toda v skupnem prizadevanju bomo tudi tukaj našli rešitev. V prejšnjih stoletjih je bilo za manjšine v Avstriji narejeno zelo malo in šele ob doprineseih žrtvah smo spoznali, da so koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati enakopravni državljani ter jim zato grejo tudi enake pravice.«

Ob koncu je izrazil veselje, da je bila politika dobrega sodelstva med Avstrijo in Jugoslavijo pri beograjskih razgovorih uradno priznana z najvišje strani in da so jo zdaj priznali tudi tisti, ki so prej njene pobornike že napadali — »vos koroške Slovence pa sem že vedno smatral kot dober most k sosedni Jugoslaviji!«

Trgovina s socialističnimi državami ima dobre pogoje

V četrtek minulega tedna so na Dunaju podpisali trgovinski sporazum med Avstrijo in Poljsko. Teden prej so bila istotam zaključena trgovinska pogajanja z Bolgarijo, 8. junija pa se bodo pričela trgovinska pogajanja z Romunijo. S Češkoslovaško blagovna menjava narašča, pravi tako z Madžarsko. Pogajanja z Jugoslavijo, ki so bila lani jeseni prekinjena se bodo kmalu nadaljevala.

Pogajanja za trgovinski sporazum s Poljsko, ki so se pričela 3. maja, so potekala v prijateljskem vzdušju. V zadnjih letih je Poljska prodala v Avstrijo več blaga, kot ga je od nje kupila. Tako je lani poljskemu izvozu v Avstrijo v vrednosti 1037 milijonov šilingov stal nasproti avstrijski izvoz na Poljsko v višini 611 milijonov šilingov. S svojim velikim izvozom je Poljska odplačevala avstrijske kredite iz dobe 1959—1961 za dobavljeno avstrijsko investicijsko blago. Sedaj, ko so ti krediti v glavnem plačani, se bo povečal tudi avstrijski izvoz na Poljsko. Vseboval bo predvsem naprave za kmetij-

sko industrijo, stroje, izdelke iz žlahtnega jekla in konzumno blago.

Prijateljsko so potekala tudi pogajanja z Bolgarijo, pri katerih je ostalo nekaj obojestranskih želja neizpolnjenih, ker je Bolgarija v svoji trgovini z našo državo pasivna in ker pri nas trenutno blaga, ki ga ponuja za izravnano pasivo, ne moremo spraviti v promet, ker bi ogrozilo domačo proizvodnjo. Zelo intenzivni pa so bili razgovori o sodelovanju pri izmenjavi licenc in o skupnem nastopu na tretjih tržiščih. Dogovorjeno je bilo, da bo Avstrija za realizacijo takega sodelovanja ustanovila poseben urad, ki bo koordiniral tozadevne želje in možnosti z vsemi socialističnimi državami. Avstrija je Bolgariji obljubila tudi nekatere carinske olajšave, želja po večji avstrijski udeležbi na donavski plovbi pa ni mogla biti realizirana, ker so avstrijske tarife višje od tarif drugih držav donavske plovbe.

Glede pogajanj z Romunijo za novi pel-

etni trgovinski sporazum, ki naj bi stopil v veljavo 1. januarja 1966, so na Dunaju zelo optimistični in ne pričakujejo nobenih komplikacij. Kar se tiče gospodarskega sodelovanja z Madžarsko, daje lep primer avstrijske udeležbe na mednarodnem velesejmu v Budimpešti, ki se je danes pričel. Med razstavljalci je namreč 84 avstrijskih podjetij.

Pogajanja med Avstrijo in EGS o kmetijstvu

V ponedeljek so se v Bruslju pričela pogajanja med Avstrijo in EGS o vprašanih kmetijstvu. Ta pogajanja sodijo v sklop pogajanj za vključitev Avstrije v EGS, ki so se pričela 22. aprila in ki bodo trajala do prihodnjega leta.

Avstrijsko delegacijo predstavlja 9 uradnikov trgovinskega, kmetijskega, finančnega, socialnega in zunanjega ministrstva. V ponedeljek je minister za kmetijstvo dr. Schleiner obrazložil pred komisijo v Bruslju avstrijsko stališče o ureditvi medsebojnih odnosov na področju kmetijstva.

TE DNI V LJUBLJANI:

Četrty mednarodni sejem „Alpe-Adria“

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani je spet prizorišče mednarodnega sejma obmejne blagovne menjave „Alpe-Adria“, ki so ga minulo soboto odprli in ki bo ostal odprt do prihodnje nedelje. Ta sejemka prireditelj, ki v svetu menda nima para in ki je sad dolgoletnega zblizevanja obmejnih pokrajin Jugoslavije, Italije in Avstrije, je tokrat združila 178 razstavljalcev (lani jih je bilo 169), in sicer 93 iz Slovenije in Hrvaške, 64 iz Italije in 21 iz Avstrije.

Dosedanji potek teh sejmov v Ljubljani je po poslovnih zaključkih docela opravičil njihovo zamisel. Posli v okviru prvih treh sejmov „Alpe-Adria“ so dosegli vrednost 4,5 milijarde lir z Italijo in 34 milijonov šilingov z Avstrijo. S temi rezultati vendar nista zajeta sodelovanje in blagovna menjava med obmejnimi pokrajinami, ki so jih prvi trije sejmi sprožili zlasti v dobrem blagovnem prometu in na področju turizma.

Letošnji sejem „Alpe-Adria“ omogoča blagovno izmenjavo med Jugoslavijo in Italijo v obsegu 2 milijard lir, med Avstrijo in Jugoslavijo pa v obsegu 24 milijonov šilingov. Na blagovni listi jugoslovanskega izvoza v Avstrijo na podlagi tega sejemkega sporazuma so zlasti tekstilije, sestavni deli za kolesa, kovinsko in drugo železno blago, stroji, električni material, pohištvo, sadje in zelenjava, med in zdravilna zelišča.

Nedvomno so še odprte možnosti za povečanje obsega tega sejma, o čemer pričajo obojestranska realna prizadevanja. Ena od teh možnosti, ki pa bi bistveno vplivala na njegov nadaljnji razmah, bi bil prehod od njegove bilateralne baze na multilateralno izmenjavo. Po rasti in razvoju sejma morda tudi realizacija te možnosti ni več daleč, kakor verjetno tudi ni več daleč čas, ko bodo industrije teh mejnih pokrajin stopile v kooperacijo v proizvodnji in pričele deliti delo.

Na ljubljanskem letališču bo letos pristalo 750 letal s 80.000 potniki

Kako razvoj turizma pospešuje tudi letalski potniški promet, ne spoznamo le po frekvencah na domačem celovškem letališču, marveč tudi po frekvencah, o katerih poroča uprava njegovega najbližjega sosedu — ljubljanskega letališča na Brniku med Kranjem in Ljubljano.

Letališče na Brniku so v kratkem času dobrih dveh let tako daleč dogradili, da bodo na njem lahko pristajala najsodobnejša reaktivna potniška letala. Po doslej sklenjenih pogodbah bo na novem letališču, ki ima 3000 m

Svetovna proizvodnja nafte

Svetovna proizvodnja nafte in njenih derivatov je leta 1950 znašala 500 milijonov ton. Do leta 1960, ko je presegla nad milijardo ton, se je podvojila, leta 1970 pa pričakujejo, da bo narasla na leto 2 milijardi ton. Lani je namreč ta proizvodnja že dosegla 1,4 milijarde ton in je bila za 8 odstotkov večja od proizvodnje v letu 1963.

Na svetu je sedaj 51 držav, ki pridobivajo to dragoceno in vsesfransko surovino. Po količini proizvodnje je še vedno na prvem mestu Severna Amerika.

Trg z brusnim lesom je postal živahnejši

Po stagnaciji, ki je bila v letih 1961—1963 značilna za evropski trg z brusnim lesom, je prišlo lani spet do naraščanja tako eksportov kot importov. Po AIZ so se lani eksporti evropskih držav povečali za dobrih 10 odstotkov in narasli na 5,7 milijona kubičnih metrov. Vzrok poživitve na trgu z brusnim lesom pripisujejo poživitvi na trgu s papirjem in drugimi celuloznimi izdelki.

Zaradi večjega povpraševanja po brusnem lesu so pričele tudi njegove cene naraščati. Zlasti se je ta vrsta lesa podražila v nordijskih deželah. V evropskem povprečju so bile cene za brusni les že decembra 1964 za

dolgo progo za vzlet in pristaneke letal, takom turistične sezone pristalo 750 letal z 80.000 potniki. S tem se bo letošnji promet na letališču povečal za 67 odstotkov.

Letos bodo inozemske letalske družbe povečale število svojih pristankov na Brniku. Največjo dosedanje zanimivost je letališče doživelo v nedeljo, ko je na njem pristalo najnovejšo letalo angleške letalske družbe British United Airways tipa One-Elven z oznako BAC 111, ki je letos prvič vključeno v redni potniški promet. To letalo je razdaljo med Londonom in ljubljanskim letališčem preletelo v 1 uri in 35 minutah, medtem ko Caravella potrebuje za isti polet 2 uri in 10 minut.

Ta letalska družba bo letos opravila do letališča Brnik 60 letov in sicer z omenjenim letalom in z letalom Britannia. Poleg te družbe bodo še štiri britanske družbe vzdrževale med Londonom in Brnikom redni charterski promet. 28. junija pa bo na tem letališču pristalo popularno letalo TU 104 A, ki je last češkega podjetja ČSA, katero bo z njim pričel vzdrževati redni promet med Češkoslovaško in Slovenijo. Pogodbe za pristajanje na Brniku so nadalje podpisale še tri holandske letalske družbe ter po ena letalska družba iz Švedske, Švice, Norveške, iz Zahodne Nemčije ter Finske.

13,5 % višje, kot so bile decembra 1963.

Nasproti povpraševanju in cenam brusnega lesa pa je povpraševanje za jamskim lesom tudi lani nazadovalo, kakor je nazadovalo že zadnja leta. Zlasti močno je nazadoval izvoz, ki je v 960.000 kubičnih metri dosegel komaj polovico obsega leta 1961. V primerjavi z letom 1963 je evropski izvoz jamskega lesa nazadoval za 15 odstotkov. Vzrok tako naglega in rapidnega nazadovanja povpraševanja za jamskim lesom bo v izprodiranju lesa v rudarstvu, ki ga zadnja leta podobno kot v gradbeništvu vsebolj nadomeščata trpežnejše železo in jeklo.

POŠIROKEM SVETU

PEKING. — Prejmi teden je na Kitajskem eksplodirala druga kitajska atomska bomba. Njena eksplozija je — v pranešenem smislu — odjeknila žiro po svetu ter povzročila splošno zaskrbljenost sprito dejstva, da vsako širjenje jedrskega orožja predstavlja resno nevarnost za vse človeštvo. Medtem ko so na Kitajskem označili najnovejši atomski poskus kot „veliko zmago“, je mednarodna javnost izrazila ogorčenje in protest. Posebno Indija je novi kitajski atomski poskus zelo odločno obsodila ter je indijski notranji minister označil ta dogodek kot „udarec varnosti sveta“ in kot „grožnjo vsem konstruktivnim silam miroljubnega človeštva“.

ST. DOMINGO. — Položaj v Dominikanski republiki je po krivdi ameriškega vojaškega vmešavanja vedno bolj zapleten, nadaljujejo pa se tudi boji med enotami ustavnega predsednika polkovnika Caamane in silami civilne vojaške junte generala Imberta, katerega podpira tudi Amerika. Washingtonska vlada s svojim poskusom, da bi svoje vmešavanje v notranje zadeve tuje države skrla pod plaščem „mirovne akcije“ Organizacije ameriških držav, ni imela pravega uspeha. Skoraj vse članice te organizacije so sodelovanje odklonile, nekatere pa so kot pogoj zahtevale takojšen umik ameriških čet iz Dominikanske republike. Z vprašanjem se je na več sejah bavil tudi Varnostni svet, kjer je prav tako prevladovalo protiameriško vzdušje.

DACCA. — Nad Vzhodnim Pakistanom je prejšnji teden divjalo neurje, ki je po zadnjih poročilih zahlevalo daleč nad 10.000 človeških življenj, najmanj toliko ljudi je bilo ranjenih, medtem ko je brez strehe ostalo kakih 8 milijonov prebivalcev. Hkrati grozi težko prizadetim krajem epidemije, kajti na tisoče poškodovanih oseb je ostalo brez zdravniške oskrbe, prav tako pa manjka tudi pitne vode. Med neurji je poginilo tudi okoli 5 milijonov goved.

SARAJEVO. — V velikih predelih Srbije, Bosne in Hercegovine je prišlo do poplav, ki so povzročile ogromno škodo. Na stotine stanov in posameznih mestih in vaseh je bilo povsem uničenih, število poškodovanih stanovanj pa gre v tisoče. Velika škoda so poplave povzročile na kmetijskih zemljiščih, kjer je bilo pod vodo na tisoče hektarov, prav tako pa so močno poškodovane tudi prometne zveze. Prizadetim krajem pošiljajo iz cele države poljke obleke, hrane in drugega blaga.

BONN. — Angleška kraljica Elizabeta II. in njen soprog princ Filip sta v torek prispela na enajstdnevni državni obisk v Zahodno Nemčijo. Kanceler Erhard je ta obisk imenoval potrditev sprave med nasprotnikoma dveh svetovnih vojn.

MOSKVA. — V glavnem mestu Sovjetske zveze gradijo televizijski center, ki bo — kakor zatrjujejo — največji na svetu. Poslopje tega centra bo dolgo okrog 400 metrov, poleg tega večnadstropnega poslopja pa bodo zgradili še 520 metrov visok stolp. Če bo moskovski televizijski center dograjen — računajo, da bo to konec leta 1968 — bo oddajal program po šestih kanalih, od teh po enem v barvni tehniki.

POLJANA. — Za zaključek letošnjih proslav 20-letnice zmage nad fašizmom je bila zadnja nedelja velika proslava na Poljani pri Prevaljah, kjer so bili pred dvajsetimi leti zadnji boji druge svetovne vojne. Na prireditvi je govoril član izvršnega komiteja CK ZKS Mitja Ribičič, ki je v svojem govoru zavzel stališče tudi do odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo. V tej zvezi je dejal: Sosedna Avstrija, avstrijski narod in druge narodnosti sosedne prijateljske dežele so posebno svečano praznovaljo letošnjo obletnico zmage nad fašizmom, ker pomeni ta datum hkrati tudi 10-letnico podpisa državne pogodbe in dokončne osvoboditve Avstrije. Poudaril je velik interes ne samo Jugoslavije kot celote, ampak tudi vsega obmejnega prebivalstva za nadaljnje razvijanje prijateljstva in sodelovanja ter razširitev obmejnih stikov med obema sosednjima državama.

DUNAJ. — Navzočnost zunanjih ministrov štirih velikih sil na osrednji proslavi 10-letnice podpisa državne pogodbe se sicer ni razvila v tiso „srečanje velikih“, kot so nekateri pričakovali, vendar pa je ob tej priložnosti le prišlo tudi do osebnih stikov in razgovorov, ki so vzbudili zanimanje široke mednarodne javnosti. Pri tem je vsekakor zanimivo, da sovjetski zunanji minister Gromiko z ameriškim ministrom Ruskom nikakor ni hotel govoriti o vietnamskem vprašanju, o katerem pa se je dolgo razgovarjal s francoskim ministrom de Merville, prav tako pa izmenjal mnenje tudi z angleškim ministrom Stewartom. Očitno je hotel demonstrirati sovjetsko stališče, po katerem pogajanja o Vietnamu tako dolgo niso mogoča, dokler so tam ameriške čete.

AKRA. — Na seji posebnega odbora predstavnikov 18 držav Azije, Afrike in Latinske Amerike, ki je zasedal v ganski prestolnici Akri, so sklenili, da bo januarja 1966 v Havani na Kubi konferenca najvišjih predstavnikov azijskih, afriških in latinskoameriških držav.

KAIRO. — Ker je Zahodna Nemčija vzpostavila diplomatske odnose z Izraelom, je deset arabskih držav prekinilo svoje odnose z Bonnomo. Kairski tisk ocenjuje to kot hud udarec in izgnano za Bonn, na drugi strani pa kot izraz praktične solidarnosti velike večine arabskega sveta.

BEOGRAD. — Ob 10-letnici podpisa državne pogodbe je kancelarju dr. Klausu poslal čestitke tudi predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito. V brzojavki je rečeno: Ob proslavi 10-letnice, odkar je bila podpisana pogodba o vzpostavitvi neodvisne in demokratične republike Avstrije, sprejmite moje priščne čestitke in najboljšo željo za uspešen razvoj vaše države, za blaginjo avstrijskega ljudstva ter za nadaljnjo okrepitev in razvijanje prijateljskih odnosov med našima državama.

VATIKAN. — Za letošnje zadnje zasedanje II. vatikanskega koncila so pripravili tudi dokument, ki se nanaša na atomsko orožje. V prvotnem osnutku tega dokumenta je bilo poudarek na zahtevi, da mora biti uničeno in prepovedano vse atomsko orožje. Na zahtevo ameriških in angleških škofov pa je bilo to določilo spremenjeno v toliko, da državam dovoljuje posest atomskega orožja, v kolikor gre za obrambo.

Mir, svoboda in bratstvo med narodi

[Nadaljevanje s 1. strani]

Mir, svoboda in bratstvo med narodi so bili vendar ideali naših borcev in v teh so se znašli z vsemi miroljubnimi množicami v svetu in v Avstriji. Saj to so bili ideali tudi avstrijskih patriotov, ki so se uprli proti hitlerjevski zasedbi in se borili za osvoboditev domovine. Tu so bile tudi stične točke, da smo se znašli z mnogimi že v skupni antifašistični borbi, končno pa v skupnem prizadevanju za obnovo in izgradnjo osvobojene domovine.

S polnim prepričanjem danes ob jubileju vzpostavljamo svobodno in neodvisno Avstrijo lahko trdimo, da smo se brez oklevanja vključili v obnovo opustošene domovine ter s pridnostjo in delom svojih rok doprinesli svoj delež, da je dolga desetletja zapostavljena Južna Koroška polagoma dohitela raven ostalih avstrijskih pokrajin. Zato danes upravičeno praznujemo tudi napredek, ki smo ga dosegli v dvajsetih letih s svojo marljivostjo — posamezniki, zlasti izseljenci, pri obnovi svojih opustošenih domov

in modernizaciji zanemarjenih kmetijskih obratov, gospodarske ustanove pri uresničevanju sodobnih oblik zadržnega in splošnega gospodarstva ter končno naše kulturne in narodno-politične organizacije pri požitvi in gojitvi lastne kulture, zlasti pa pri ustvarjanju in razvijanju novih, boljših odnosov med večinskimi in manjšinskimi narodom na osnovi medsebojnega spoznavanja in spoštovanja.

Temu naj bi služila tudi nova oblika dvojezičnega šolstva, ki je bilo sporazumno ustvarjeno med manjšino in večino in ki se je pozitivno razvijalo vse do tlej, dokler niso nasprotni sile nekaznovano uspele s svojo gonjo proti skupni vzgoji otrok obeh deželnih narodov doseči njeno odpravo na škodo mirnega sožitja in zblizanja v deželi. Danes ob proslavi osvoboditve skupne domovine ponovno izražamo svoje razočaranje nad odpravo te brez dvoma pozitivne pridobitve, ki je ne more nadomestiti nobena navidezna še tako široka ureditev.

menica koroških Slovencev sta žlahten sad skupnega prizadevanja, ki nas kategorično obvezujeta za skupne napore tudi v bodoče. Le-ti so namreč potrebni, ker je kljub v zadnjem desetletju brez dvoma prikazani dobri volji in pripravljenosti za realizacijo določil člena 7 in že ponovno prikazanih doseženih uspehov še mnogo odprtih vprašanj, ki čakajo na rešitev. Ne moremo mimo dejstva, da so pri izvajanju določil državne pogodbe ob desetletnem jubileju njenega podpisa ostala nerešena edinole še vprašanja pravic slovenskih in hrvaških manjšin, medtem ko je naša država na drugi strani že davno izpolnila ostale obveznosti kljub gospodarskim bremenom reparacij in odškodnin številnim žrtev nacizma in vojne.

Pa naj ta potrebna ugotovitev ne manjša našega veselja na praznik svobode in neodvisnosti naše domovine. Kajti ob primerjavi med okolnostmi rojstva prve republike in nastanka druge republike ter med vsebino in mentaliteto teh dveh Avstrij je toliko bistvenih razlik, da upravičeno gledamo z zaupanjem v bodočnost. Medtem ko je prva republika nastala kot preostanek velike države na ruševinah monarhije kot tvorba, ki je nihče ni želel, nihče vanjo veroval in je pretežna večina, kakor so pokazala povojna glasovanja na Solnograškem in Tirolskem in tudi poznejša gibanja, želela uresničitev stoletnega sna s priključitvijo k Veliki Nemčiji, je druga republika nastala na ruševinah Velike Nemčije iz vere v samostojnost in življenjsko sposobnost Avstrije ter v borbi zanj, medtem ko je bil sen o tisočletnem rajhu za vedno izsanjan in živi le še v kopici nepoučljivih in nepopoljšljivih pristašev nesodobne nacionalistične miselnosti.

V to novo domovino, ki njene mu ljudstvu ni več vsiljena tvorba

marveč zaželjena in priborjena ter cenjena dobrina, v to domovino, ki se je končno zavedla svoje življenjske sposobnosti in ki je zlasti pred desetimi leti spoznala znake časa in edinstveno poslanstvo, ki so ji ga namenile države podpisnice državne pogodbe na ločnici dveh svetov, v to domovino lahko verujemo tudi koroški Slovenci. Nič čudno zato, da je naše priznanje k njej iskreno in naše vključevanje v njeno družbeno in državno življenje zavestno ter brez pridržka. Pri tem nam ni treba poudarjati še posebej svoje lojalnosti, ki jo izpričujemo dan za dnem z doslednim izpolnjevanjem svojih obveznosti, s marljivostjo in delom svojih rok, s podpiranjem demokratičnih in socialnih teženj avstrijskega ljudstva in ne nazadnje z zvestobo svojem narodu, svoji govorici in svoji kulturi!

Priznavamo se k slovenski kulturi

Zato iskreno pozdravljamo nedeljsko izjavo zveznega kanclerja dr. Klause, da Avstrija vidi v manjšinah na Gradiščanskem in na Koroškem dragoceno obogatitev dežele in da je njena dolžnost, da pomaga ohraniti njihov obstoj. Veseli nas, da je na ta način bilo tudi z najvišje strani potrjeno naše stališče, iznešeno na našem jubilejnim občnem zboru v začetku tega leta, češ, da narodnosti pomenijo bogatitev splošne družbe in da zato pred-

stavlja vrednote. Proklamacija tega načela in manjšinske politike iz tega vidika tudi v skupnem komuniqueju ob zaključku obiska avstrijske vladne delegacije v Beogradu pa ne pomeni le smernico za bodoče reševanje našega vprašanja s strani države v sporazumu z nami, marveč pomeni v prvi vrsti tudi našo obveznost, da se z ljubeznijo oklepamo svojega naroda in da spoznavamo našo zgodovino in našo kulturo, ki je slovenska kultura vse od njenih počet-

Zaupanje pogoj za medsebojno razumevanje

Naša domovina Avstrija in zlasti Koroška v osrčju Evrope na stikališču treh velikih narodnostnih skupin in kultur opravlja pomembno poslanstvo kot posrednica med Zahodom in Vzhodom ter lahko ugotavljamo, da je bil prav dolgoletni deželni glavar Ferdinand Wedenig med prvimi, ki je ne glede na očitke začel politiko zblizovanja in sodelovanja med narodi-sosedi. Ta politika je omogočila številne oblike neposrednih stikov, kot so kulturna izmenjava, maloobsejni promet in v zadnjem času tudi že sodelovanje med obmejnimi občinami Koroške in Slovenije. Ta politika pa je omogočila tudi očistiti okuženo ozračje med večinskimi narodom in manjšino ter ustvariti vzdušje zaupanja, ki je pogoj za medsebojno razumevanje in zblizanje. Lahko trdimo, da smo od vsega začetka bili med poborniki in zagovorniki te politike, kar je prišlo do izraza že na ustanovnem občnem zboru Zveze slovenskih organizacij na Koroškem pred desetimi leti in posebno očitno v skupni Spomenici koroških Slovencev — temu prvemu dokumentu jasnih nacionalnih zahtev koroških Slovencev v korist narodnega obstoja po zlomu avstroogrške monarhije.

Ob desetletnem jubileju državne pogodbe se ustavimo pri njenem členu 7, ki govori o pravicah slovenskih in hrvaških manjšin. V petih paragrafi vseh določila v zaščito, pa tudi v pospeševanje slovenske in hrvaške manjšine, ki se nanašajo na državljansko in jezikovno enakopravnost, na šolstvo, na polnopravno udeležbo na kulturnem, upravnem in sodnem ustroju ter končno na zaščito narodnega značaja manjšine.

Mislím, da ni potrebno, da ponovno prijavimo svoje tozadevne zahteve, ki smo jih že nešteto krat jasno in odločno iznesli pristojnim oblastem in vladnim predstavnikom, še posebno izčrpno pa ponovili v Programu Zveze slovenskih organizacij na Koroškem o narodno-političnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih slovenske narodnostne skupnosti na jubilejnim občnem zboru v začetku tega leta. Že tedaj smo poudarili, da iz oddaljenosti desetih let lahko ugotavljamo, da so v Spomenici in v poznejših vlogah vladi iznešeni pogledi in predlogi ustrezali svojemu

času, svojemu posebnemu in splošnemu namenu, in da je desetletna izkušnja potrdila njihovo upravičenost, njihov realizem in smotrnost in — kar je najpomembnejše — da so v bistvu ohranili veljavo tudi še danes.

Zato nas posebno veseli, da je zadnje nedeljo tudi Narodni svet koroških Slovencev na pragu novega desetletja prijavil iste zahteve in je tako v jubilejnim letu podpis državne pogodbe ponovno slovesno izpričana enotnost vseh koroških Slovencev v borbi za uresničitev člena 7 in v njem zagotovljene enakopravnosti našega ljudstva!

Zavedati se namreč moramo, da je bilo vse, karkoli smo do sedaj dosegli, doseženo v skupni borbi vseh koroških Slovencev ne glede na različno politično in svetojnonazorno gledanje in da je le ta enotnost jamstvo tudi za bodoče uspehe. Saj je tudi člen 7 državne pogodbe sad te naše skupne borbe in prav starejši med vami se gotovo dobro spominjajo, koliko mitingov, resolucij in telegramov nas je pred dvajsetimi leti združilo vse Slovence od Smohora pa do Pliberka v terjanju pravic v zaščito našega narodnega obstoja in razvoja.

Uspeh ni izostal. Člen 7 in Spo-

Naša pesem je znova navdušila

Nedeljska proslava 20-letnice osvoboditve Avstrije in 10-letnice podpisa državne pogodbe, povezana z velikim pevskim koncertom zborov v Slovenski prosvetni zvezi včlanjenih prosvetnih društev, je znova izpričala, kaj nam pomeni slovenska pesem. Tista pesem, ki je bila v dobi nacističnega nasilja skupno z našo govorico obsojena na molk, se je takrat oglašala le v gozdovih, kjer so se zbirali partizanski borci proti fašizmu; spet svobodno je zadonela po naših vaseh pred dvajsetimi leti — kot dokaz naše nezlomljive življenjske sile, kot izraz našega veselja ob zmagi nad krivico in naše globoke vere v lepšo bodočnost. S to pesmijo, spremljevalko našega ljudstva v težkih in lepih časih, pa smo tudi zadnje nedeljo slavnostno obhajali veliki praznik naše domovine.

Na koncertu so sodelovali trije združeni pevski zbori: Folti Pavlič je vodil 30 članski moški zbor »Vrbsko jezero«, 60-članski mešani zbor je nastopil pod vodstvom Vladimira Prušnika, moški zbor, ki je prav tako štel 60 članov, pa je dirigiral osrednji pe-
vovodja Slovenske prosvetne zveze Folti Hartmann.

V prvem delu prireditve so bile na sporedu domovinske pesmi. Moški zbor je zapel pesem »O Podjuna«, katere je na besedilo Milke Hartmanove uglasbil Radovan Gobec, ter Jenkovo »Molitev«, medtem ko se je mešani zbor predstavil s Kernjakovo »Rož, Podjuna, Zila« (besedilo dr. Janko Mikula), Tomčevo »Na Go-

sposvetskem polju« in Gobčevo »Koroška« (besedilo Valentin Polanšek). Drugi del sporeda, ki je obsegal slovenske narodne in umetne pesmi, je začel moški zbor »Vrbsko jezero«, kateri je zapel Juvančevo »Spomin na zimski večer«, Švikaršičevo »Kadar Zila noj Drava«, Kramolčevo »Pod ankičem postajava« in Kernjakovo »Mojeje«. Mešani zbor je izvajal pesmi »Da b' biva liepa ura« v priredbi Foltija Hartmana, Hubadovo »Luna sije«, Pahorjevo »Pa se sliš« ter Prelovčevo »Zenka mi v goste gre«, moški zbor pa Adamičevo »Zdravico«, Tomčevo »So rožce v hartlau«, Försterjevo »Planinsko« in Maroltovo »Soldaško«. Povezavo in napoved posameznih pesmi je v zelo posrečenih besedah in rimah oskrbel pesnik Valentin Polanšek, za zaključek pa so se vsi zbori ob klavirski spremljavi Mire Pehanijeve z edinstveno lepim zborom sužnjem iz Verdijeve opere »Nabucco« skupno poklonili spominu vseh tistih, ki so v letih nasilja trpeli, se borili in doprinali žrtve v hrepenenju po svobodi.

Spored je bil res dobro izbran, v njegovem izvajanju pa se je odražala visoka raven naših pevskih zborov, kot jo more doseči le tisti, ki petje ne samo iz vsega srca ljubi, marveč je tudi pripravljen zanj žrtvovati ogromno truda in časa. Navdušenje poslušalcev in šopki cvetja so bili le skromen dokaz tople zahvale in splošnega priznanja pevovodjem ter pevkam in pevcem.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Slovenska prosvetna zveza sta ob svoji proslavi 20-letnice osvoboditve Avstrije in 10-letnice podpisa državne pogodbe prejeli tudi številna pozdravna pisma.

Vicekancler dr. Bruno Pittermann je poslal brzojavko, v kateri je sporočil, da se prireditve vsled službene zadržanosti ne more udeležiti in je zato bivšega deželnega glavarja Wedeniga pooblastil z zastopstvom. Zunanji minister dr. Bruno Kreisky je obe organizaciji po telefonu obvestil, da je službeno zadržan, medtem ko so koroški deželni glavar Hans Sima, namestnik deželnega glavarja dr. Hans Kersinig, deželna svetnika Erich Suchanek in Hans Schöber ter celovški župan Hans Ausserwinkler poslali pisma, v katerih so se zahvalili za povabilo na prireditev, ki se je zaradi drugih obveznosti ne morejo udeležiti ter ji želeli uspešen potek.

Ker vseh teh pism zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti, navajamo le sporočilo, ki ga je poslal deželni svetnik Erich Suchanek:

Für die Einladung zur Gedenkefeier am Sonntag, den 16. 5. 1965 danke ich verbindlichst.

Es tut mir wirklich leid, daß ich infolge anderweitiger dienstlicher Verpflichtungen, denen ich unbedingt nachkommen muß, nicht in der Lage bin der Einladung Folge zu leisten und bitte daher, mein Fernbleiben zu entschuldigen.

Ihre Veranstaltung findet in einem historischen Erinnerungszeitpunkt statt, als vor 20 Jahren nach dem Ende des 2. Weltkrieges die Republik Österreich wieder erstanden ist. Es hat sich erwiesen, daß unser Volk durch den Druck, den es erlitten hat, durch die gemeinsam erlebte schwere Zeit vieles über Bord geworfen hat und daß nur die Einigkeit geeignet ist, dem Frieden und der Freiheit unseres Landes zur Grundlage zu dienen.

Es ist eine Selbstverständlichkeit, der Minderheit im Lande die gebührende Aufmerksamkeit zuzuwenden und ein Programm der Toleranz und des reibungslosen Zusammenlebens zu vertreten, das auch meiner Meinung nach im Hinblick auf die internationale Entwicklung ein absolutes Gebot der Zeit darstellt.

kov pa do danes. To je kultura prvih slovenskih jezikoslovcev, kultura Prežerna, Janežiča, Cankarja, Finžgarja, Meška, kultura Otona Župančiča in največjega koroškega slovenskega literata Prežihovega Voranca, to je prav tako kultura Mohorjeve družbe kot kultura narodnoosvobodilne borbe pa vse do njenih velikih literarnih, likovnih in glasbenih stvaritev današnjega časa. K tej slovenski kulturi se kot slovenska manjšina priznavamo in se zavedamo, da bomo le, če bomo dodobra spoznali in živeli lastno narodno in kulturno življenje, lahko vsestransko oplajali in bogatili tudi družbeno skupnost, v kateri živimo.

V tej perspektivi in ob sprememljenih odnosih ter pogledih danes morda še ne vseh, pač pa številnih slojev avstrijskega naroda in zlasti njenih vodilnih predstavnikov nas ni treba biti strah pred bodočnostjo. Preroditev našega ljudstva v časo borbe proti nacizmu, njegov nenadni dvig iz naroda hlapcev v narod samozvestnih ljudi, sprememba tudi avstrijskega ljudstva iz naroda brez vere v lastno državo v narod poln vere in znanja v samostojnost in življenjsko sposobnost, v narod, ki se zaveda svoje posredovalne vloge na stikališču zahodnega in vzhodnega sveta in v tej zvezi tudi pomembne vloge manjšin, sta ob dobrososedskih in prijateljskih odnosih med našo državo ter Jugoslavijo, ponovno svečano potrjenih na beograjskem obisku, jamstvo, da bo prišlo končno tudi do rešitve še odprtih vprašanj, ki zadevajo naš obstoj in nadaljnji razvoj.

Na nas je, da tudi v bodoče ne poznamo ločnic, kadar gre za skupne, v resnici življenjske interese našega ljudstva. Strnjeni smo si priborili člen 7, strnjeni smo postavili nacionalni program koroških Slovencev v skupni spomenici, strnjeni smo dosegli dosežanje uspehe, strnjeni in enotni hočemo tudi v novo desetletje naprov in prizadevanj v korist naše slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Pri tem verujemo v dobro voljo in pripravljenost tudi naše države, da hoče sporazumno z nami rešiti še preostale probleme. V tej veri in v tem pričakovanju se združujemo z vsem ostalim avstrijskim ljudstvom v veselju in radovanju ob spominskem slavlju 20-letnice osvoboditve in 10-letnice podpisa državne pogodbe o vzpostavitvi svobodne in neodvisne Avstrije — naše skupne domovine!

Miha in Amalija Ošina biseroporočenca

ŽELEZNA KAPLA. — V nedeljo 9. maja je naš kraj doživel kaj redko slavlje v človeškem življenju. Stari Bajdnov oče v Lepeni, 89-letni Miha Ošina in njegova žena Amalija — stara 82 let — sta praznovala svojo biserno poroko. Šestdeset let sta zvesto delila zakonsko srečo, in to v času težkih let dveh svetovnih vojn.

Bajdnov oče in mati zaradi visoke starosti zadnja leta skoraj nista več prišla v Železno Kaplo. Toda tokrat, na dan edinstvene obletnice, ko sta stopila četrtič pred oltar, da obnovita svojo zakonsko obljubo, sta se radostno napolnila iz svoje hribovske domačije, kjer sta si šestdeset let skupnega življenja delila dobro in slabo, v naš trg, da skupno z nami vseno obhajata svoj lepi jubilej. Množica svatov je napolnila kapelsko jamo cerkev, kjer je č. g. kanonik Zechner častil biseroporočenca, orisal njuno življenjsko pot in postavil njuno zakonsko življenje za zgled občanom. Društveni pevski zbor, v katerem poje kar pet potomcev biseroporočencev, je cerkevno slavnost obrobil z lepim petjem.

Po opravljenih cerkvenih obredih sta se biseroporočenca s svati po našem starem krajevem običaju podala proti gostilni Niederdorfer, kjer je bilo že vse pripravljeno za poročno slavlje. Sredi poti je biseroporočenca pričakala domača godba na pihala, župan deželni poslanec Lubas pa je slavljenca pozdravil in jima v zbranem nagovoru zaželel še obilo sreče in zadovoljstva v bodočnosti ter izročil lepo darilo občine. Ženitovanijsko slavlje pri Niederdorferju je potekalo v lepi domačnosti in harmoniji, kakor je potekalo vse življenje slavljenčev in njihovih številnih potomcev, h čemur je spet veliko pripomogla naša pesem iz grl društvenega pevskega zbora, ki jo naša slavljenca na stara leta ljubita enako, kot sta jo ljubila v svoji mladosti.

Bajdnova biseroporočenca nista le živela zgledno zakonsko življenje, marveč sta bila tudi zgledna soseda. Vse življenje sta ju odlikovala pristni ljudski humor in nenehna pripravljenost za pomoč bližnjemu, kar je bližnja in širša okolica poplačala z velikim spoštovanjem Bajdnovi družini. Zato se čestitkam, ki sta jih bila deležna ob praznovanju svoje biserne poroke, pridružujemo vsi, ki jubilanta poznamo in kličemo: še na mnoga leta v sreči in zadovoljstvu.

Proslave pomembnih obletnic po naših krajih

Zgledna proslava v Slovenjem Plajberku

Dvajsetletnico osvoboditve in nastanka druge republike Avstrije ter desetletnico podpisa državne pogodbe praznovajo skoraj po vseh občinah dvojezičnega ozemlja. Na proslavah so se zbirali in se zbirajo občinski sveti, šolska mladina in prebivalstvo obeh jezikov. Med temi proslavami je bila zelo lepa slavnost v Slovenjem Plajberku, na katero je vabil občinski svet in ki jo je kulturno zgledno pripravil nadučitelj Fister. Kulturni spored se je odvijal v obeh deželnih jezikih, slavnostna govornika pa sta bila župan Simon Waldhauser, ki je govoril nemško, in občinski svetnik Marko Wieser, ki je govoril v slovenskem jeziku.

Proslava v Slovenjem Plajberku je bila minulo soboto in se je pričela z mašo nakar so se občinski svet, šolska mladina in občani zbrali v prostorih ljudske šole k slavnosti s pesmimi in recitacijami šolske mladine. Župan Waldhauser je v svojem nagovoru zlasti

naglasil, da živita v občini dva naroda, ki sta prijatelja in ki — kakor v deželi — tudi v občini skupno in složno doprinašata, da bi bilo življenje lepše, kot je bilo v letih, ko se je Slovence v deželi gledalo kot nasprotnike.

V podobnem duhu je govoril tudi občinski svetnik Marko Wieser, ki je med drugim dejal: „Ti obletnici sta temelj, na katerem vsi skupaj gradimo lepše življenje, kot smo ga v svoji mladosti, v stiski in revščini na vasi, v brezposelnosti, v politični in narodni nestrpnosti ter državljanski vojni, kateri sta sledila klerofašistična diktatura in pozneje krvavi nacizem, ki je podjarmil našo državo, prebivalstvo slovenskega jezika pa obsodil na smrt. Neprenehno moramo poskušati, da bomo v vsakem vprašanju našli skupno govorico na domačih tleh, da bomo spoštovali in cenili drug drugega in sodelovali vsi, ki za lepše življenje sodelovati hočemo. V ospredju našega skupnega stremjenja naj stoji človek in mi bodimo njegovi predstavniki v občini.“

VABILO

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjunu gostuje z igro

Črna žena

v četrtek 27. maja ob 20. uri zvečer pri RASTOČNIKU v LEPENI.

Pliberk

V nedeljo, 9. t. m. zvečer in skoraj vso noč je bilo v Schwarzlovi dvorani v Pliberku veselo domačo ženitovanje. Poročila sta se mladi kmet France Daniel, pd. Strnik iz Borovja, in Micka Visočnik, pd. Mohoborova v Šmarjeti.

Oba, nevesta in ženin, sta pridna in delovna, zato lahko pričakujemo, da bosta v skupnem izpolnjevanju svojih nalog v najlepši harmoniji moštvovala nelahko življenje hribovskega kmeta. Ženin si je potrebnih osnov pridobil na kmetijski šoli v Podravljah.

Isti dan je bilo poročno slavlje tudi pri Marini v Libučah. Poročila sta se delavec Johan Berchthold in Herta Šranc, ki je zaposlena kot šivilja pri Blažu Opetniku v Pliberku.

Novoporočenima paroma iskreno čestitamo.

NEDELJSKE VOLITVE ZVEZNEGA PREZIDENTA:

Vsak volivec je dolžan, da gre na volišče!

Pri nedeljskih volitvah zveznega prezidenta je po zakonu volilna dolžnost. Vsak volilni upravičenec je dolžan, da gre na volišče in odda svoj glas. Kdor bi se brez tehtnega vzroka volitev ne udeležil, mora računati z občutno kaznijo, ki jo predvideva zakon.

V Celovcu je umrl Jože Supanc

Minuli ponedeljek je v Celovcu po daljši in težki bolezni v 70. letu starosti umrl višji računski svetnik v pokoji Jože Supanc. Njegov pogreb je bil v sredo popoldne, ko so ga na celovškem mestnem pokopališču položili k večnemu počitku.

Rodom iz znane Kumrove družine v občini Zihpolje se je Jože Supanc v svojih mladih letih vključil v politično življenje koroških Slovencev. Vrsto let je opravljal posle tajnika Političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence. V tem svojstvu je tekom let pridobil veliko število znancev in prijateljev

takorekoč po vseh naših krajih. Pomladi leta 1941, ko so nacisti napadli Jugoslavijo, je bil tudi Jože Supanc v dolgi vrsti predstavnikov koroških Slovencev, ki jih je Gestapo vrgla v celovške in druge zapore. Po letu 1945 je bil Jože Supanc v službi pri koroški deželni vladi, kjer je do svoje upokojitve bil uradnik v njenem računskem oddelku. — Žalostno je, da je vsem sorodnikom naše iskreno sožalje.

Bilčovski gasilci so na mestu

ZGORNJA VESCA. — Na Florijanovo so nas obiskali bilčovski gasilci in po vasi pregledali, kako smo pripravljeni za primer požara. Pregledali pa so tudi, kaj je na vasi treba še ukreniti, da bo varnejša pred posledicami izbruha ognja in požara, ki smo jih starejši že sami preskusili.

Bilčovski gasilci so se nam zelo dopadli in to ne le po svojem modernem in skrbno vzdrževanem gasilskem avtomobilu in po svojih uniformah, marveč predvsem po svojem strunmem nastopu. Z njim so nas prepričali, da so poveljnik in moštvo na mestu in dobro šo-

lani. Prav ponosni smo bili na nje. Po opravljenem delu jim je domača gostilničarka postregla z zasluženim dobro kapljico.

Našim gasilcem želimo, da bi nas v svoji skrbi za varnost naših domačij pred požarom še večkrat obiskali. Cenimo in spoštujemo jih, ker vemo, kako globoko v srcu nosijo in kažejo pomoč do bližnjega, ki je v stiski in kako so vedno pripravljeni slediti pozivu „na pomoč!“. Naj jim bodo tudi te vrstice del zasluženega priznanja in izraz našega zaupanja v njihovo stalno pripravljenost, kadar bi prišli na vasi tako ali drugače v nesrečo in stisko.

Pred volitvami zveznega prezidenta

Na svojem obisku po naših krajih je kandidat Socialistične stranke Avstrije za zveznega prezidenta, dunajski župan in deželni glavar Franz Jona s dejal:

„Zelo sem srečen, ko prihajam v južni del dežele in izredno me veseli, da sta me tukaj sprejela dva naroda. Pozdravljam vaše medsebojno sodelovanje, ki je lahko vzor ne le ostalim občinam južne Koroške in sploh vsem dvojezičnim občinam v Avstriji, marveč tudi zgled pri graditvi bodoče združene Evrope. Vse tiste, ki sejejo mržnjo med narodi, pa pozivam, naj se vključijo v to sodelovanje in pomagajo graditi lepšo bodočnost.“

Strpnost napram drugomislečim nas je naučila strpnosti tudi napram Avstrijcem drugega jezika, zato pa je predvsem za tiste dežele, ki bi ob zopetni pozitivni narodnostni nestrpnosti posebno trpele, zlasti potrebno, da se v naši državi ohranijo politično sožitje in strpnost.“

ZATO BOMO KOROŠKI SLOVENC PRI VOLITVAH ZVEZNEGA PREZIDENTA ODDALI SVOJ GLAS KANDIDATU SPÖ

FRANZU JONASU!

Iz drugih časopisov

Koroški dnevnik „Die Neue Zeit“ je v forek pod naslovom „Ochsenziemer“ med drugim objavil izvečke iz govora, ki ga je sedanji kandidat ÖVP za volitve zveznega prezidenta dr. Alfons Gorbach imel leta 1934 kot takratni deželni vodja „Vaterländische Front“ na Štajerskem, ko je — kakor piše „Die Neue Zeit“ — „obračunal“ s socialdemokrati, torej tudi z Rennerjem, Körnerjem, Schärffom in Jonasom. Takrat je Gorbach po pisanju omenjenega lista dejal:

„Dieses vertierte Untermenschentum... muß ausgerottet werden, ausgerottet mit Stumpf und Stiel. Wir werden diesen Rowdies, die die Grenze von Mazedonien in das Herzstück deutschen Landes verschoben haben, mit dem einzig richtigen Argument, mit dem Ochsenziemer, gegenüberstehen und diesen vom bösen Feind Besessenen mit Gift im Herzen, aber mit dem Teufel in der Faust bürgerliches Wohlverhalten und, wenn nötig, tiefe Kniebeuge anerkennen.“

List ob koncu članka pravi, da je danes žalitev Rennerja, Körnerja in Schärfa, če ÖVP dr. Gorbacha primerja s temi velikimi državniki in če identificira njihove pozitivne lastnosti z onimi Gorbacha.

Gregor Opetnik

šestdesetletnik

V nedeljo, 9. t. m. je naš čevljarski mojster Gregor Opetnik v Pliberku praznoval šestdesetletnico svojega življenja. Ob tej priložnosti je bil deležen mnogo iskrenih čestitk. Na predvečer obletnice so prihiteli k njemu prijatelji in dobri znanci, da v prijetnem razpokoženju in tudi s pesmijo praznujejo Gregorjev življenjski jubilej.

Jubilant je bil rojen v skromnih razmerah v Zadlakovu družini v Dobu, kjer je bilo 7 otrok. Zgodaj je moral s treh let za kruhom, že kot deček je služil pri kmetih na strmih Komlju. Šolo je obiskoval med prvo svetovno vojno in ga je poučeval učitelj Kuraš.

V svojih mladih letih je sklenil, da si izbere rokodelski poklic. Po vajeniški dobi in z izkušnjami pri raznih mojstrih v Pliberku, Velikovicu, Grazu in po Jugoslaviji je postal v Pliberku ugleden in sposoben čevljarski mojster. Njegov brat Blaž je postal krojaški mojster. Oba skupaj sta v Pliberku postavila hišo, kjer uspešno izvajata vsak svojo obrt.

Jubilanta odlikuje razvit socialni čut in trdno narodnostno prepričanje. Ker je bil odločen nasprotnik nacizma, je moral med drugo svetovno vojno prestopiti različna zasedovanja, zasliševanja in podtikavanja in to tudi še po vojni. Jubilant pa je ostal značaj, kateremu je poleg kvalitete dela in blaga ki ga prodaja, pripisovati, da lahko šteje v podjetju ljudi brez razlike prepričanja za svoje številne odjemalce in naročnike.

Gregorju Opetniku ob njegovem življenjskem jubileju prisrčno čestitamo in želimo, da bi ob strani svoje žene Fanike ostal med nami še dolga leta v sreči in zadovoljstvu.

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ v Hodišah

Vabilo na

SPOMINSKO PROSLAVO

20-letnice osvoboditve Avstrije in
10-letnice podpisa državne pogodbe

v četrtek, 27. maja 1965 ob 15.00 uri pri Rauschu ob jezuru

Na sporedu: slavnostni govor

slovenske in nemške pesmi domačega zbora
in zborov sosednih SPD

Po proslavi prosta zabava, igrajo „Veselifantje“ iz Tržiča

KOLENDAR
Petek, 21. maj: Feliks
Sobota, 22. maj: Emil
Nedelja, 23. maj: Janez
Ponedeljek, 24. maj: Johanna
Torek, 25. maj: Urban
Sreda, 26. maj: Filip Neri
Četrtek, 27. maj: Vnebohod

Njegovega pravega imena se ne spominjam več. Vedno smo mu rekli Bunka. Morda zato ker je vsa vas vedela, da ga stric in teta bolj hranita z bunkami kot s kruhom. Starši, ki so premogli le kajž in kopico otrok, so ga, brž ko je začel hoditi v šolo, dali za pastirčka k sorodnikom, ki sami niso imeli otrok.

V šoli je bil Bunka bolj redek gost. Spomladi je pomagal pri oranju ali pa pobiral z njiv kamenje, ki pa ga je bilo kljub temu čedalje več, kot bi ga kraška notranjska zem-

Pregovori

- Če dolgo sekaš, pade najdebelejši hrast.
- Tudi iz majhnega grma lahko zleti velik ptič.
- Kdor dela, tudi greši, a najbolj greši tisti, ki nič ne dela.
- Lenemu je vse pretežko.
- Ne odlašaj na jutri, kar danes lahko storiš.
- Na domačem pragu se petelin lahko repenči.
- Tudi slepa kokoš včasih zrno najde.
- Kar te ne grize, kar te ne je, pusti, da praskajo drugi ljudje.
- Do deset šteje prej, predno v jezi rečeš kej.
- Zjutraj moraš dan iskati.
- V svoji hiši se najbolj spočiješ.

Na hrastovih listih se je še svetlikala jutranja rosa, ko je pajek zapotegnil glavno nit, jo pričvrstil na skrivenčeno vejo, ki se je nagibala k tlem in pričel plezati po njej gor in dol. Drsel je tja in počez in tako je imel neutrujeni tkalec kaj kmalu spleteno mrežo. S svojim delom je bil zadovoljen. Pod širok hrastov list se je zavlekel na prežo.

Na bližnji jasi so počivali voliči in čakali gospodarja. Debelušasti obad je brenčal okoli njih, se zaletavaj vanje in jih zbadal, da so se tu in tam prikazale kapljice krvi. Šele, ko se je vrnil gospodar in z ozelenelo leskovko pričel preganjati sitne obade, je obad požeruh odbrenčal proti pajčevini. Z vso močjo se je zaletel vanjo in jo pretrgal.

„He, he, pajek, pretrgal sem jo. Ne boš več nastavljal mrežo in vanjo lovil moje so-

VLADO FIRM :

Pajek plete

rodnike.“ Obad je močnejše zabrenčal, pričel obletavati raztrgano mrežico in se rogat mirnemu pajku, ki je ždel v svojem skrivališču.

Pajek pa se ni dal zlahka zмести. Otresel je nožico, prilezel na svetlo, splezal na glavno nit in pričel kaj urno krpati raztrgano mrežico. Zadovoljno je godel sam pri sebi: „Tja, debeluhar, stari lenuh. Prava reč, vnovič jo zakrparam. Še trdnejšo spletem, da polovim vanjo tvoje škodljive sorodnike. Ne bodo več mučili izdelane živine. Le poglej, kaj si storil z voliči, divjaki!“

Joj, kako je raztogotil jezičnega obada.

Pravljica o Dravi

To je bilo še v tistih časih, ko naši pradedje še niso poznali rži in pšenice. Tedaj je živel ob Dravi zelo bogat ribič. Vse svoje premoženje si je bil pridobil s tem, da je vedno nalovil veliko rib v Dravi. Poln hvaležnosti vpraša nekega dne Dravo: „Mamica Drava, s čim ti naj povrnem, ker sem prišel po tebi do svojega blagostanja!“

Drava reče: „Pojdi daleč po svetu, tam v daljnem kraju najdeš ljudi, ki imajo bel in ržen kruh, kupi mi od vsakega en hlebec ter mi ga prinesi.“

Ribič se napravi na pot ter gre v daljnje kraje in kupi, kar mu je Drava velela. Ko pride nazaj, vrže hleb pšeničnega in hleb rženega kruha v Dravo. Nato je začela Drava naraščati in je poplavlila ves lev in desni breg. Ko pa je voda odtekla, začela je zemlja poganjati polno lepe rži in rumene pšenice. In tedaj so ljudje dobili seme in začeli sejati rž in pšenico.

(Koroška narodna)

RAYMOND CARTIER :

Padec

Berlina

Sije od ponosa, kot da bi v mimohodu zmage korakal na čelu zmagovite vojske pod Brandenburškimi vrati. Ko se vrne v Berlin, najprej poroča Hitlerju, potem pa takoj odpotuje k Heinrichiju, da bi tudi njega pridobil za akcijo, ki jo pripravlja. Nikoli več se ne bo vrnil v bunker pod Kancelersko palačo, nikoli več videl svojega gospodarja. Ko je 24. 4. odšel iz Berlina, so granate že deževale v sredino mesta. Ko pa je prišel v svoj glavni štab v Krampnitzu, je moral na vrat in nos pobegniti. Tja so namreč prišli tudi Rusi; Berlin je že obkoljen.

Wenck je začel ofenzivo tri dni pozneje. Rusi so presenečeni: mladina iz Hitlerjugenda je celo to zadnjo avanturo vzela za res. Plakati, ki po berlinskih ulicah naznajo prihod armade, ki bo osvobodila Berlin, niso čisto iz trle izvitli. Wenck zavzame Belzig in povzroči zmedo v sovjetskem zaledju. Pride do Beelitz in osvobodi 3000 nemških ujetnikov, ki so jih bili zajeli Sovjeti. Končno pro-

dre Wenck bo Bussejeve armade in se z njo združi. Edini rezultat te ofenzive je, da prisostvuje Wenck dokaj nenavadnemu prizoru: 30.000 mož Bussejeve armade, ki si je 14 dni med sovjetskimi linijami utirala pot proti zahodu, je popolnoma na tleh in si ne žele drugega kot to, da bi jih Rusi čimprej prevzeli kot ujetnike. Wenck jih na silo zbere skupaj, jih naloži na vlak dvakrat toliko, kot bi to mogel storiti v normalnih razmerah, in jih odpošlje proti „zaledju“. Potem se odpravi s preostankom svojih sil do železniške postaje Ferch in doseže prvo havelško jezero Schweilow: Berlin je oddaljen samo dvajset km. Potsdam je oddaljen 5 kilometrov. Wenck osvobodi oblegano garnizijo, toda njegova vojska je na koncu svojih moči.

Wenckov pohod ni zbudil upov samo pri Berlinčanih. Hitlerjev bunker je ponovil klice na pomoč. Keitel in Jodl sta postavila svoj štab najprej v Fürstenbergu severozahodno od Berlina. Ker so z vseh strani pritiskali Rusi, sta se zatekla v neko osamljeno kmečko hišo sredi meklenburških gozdov. Posrečilo se jima je, da sta še enkrat vzpostavila stik s firerjevim bunkerjem. 29. aprila sta prejela od Hitlerja brzojanko: „Pričakujem pomoč. Kje so Wenckove prednje straže? Kaj je z IX. armadno skupino? Kako napreduje protinapad oklopnih enot severno od Berlina?“

Odgovor na ta vprašanja je povzročil zgodovinarjem zgodovinski problem. Na nürnberškem procesu je maršal Keitel izjavil:

čudno nežne glasove, ki so nas spomnili na dehtenje vijolic v rebri. Pravili so, da bo neki prav tako dober godec kot njegov oče, ki je ob nedeljah raztegoval harmoniko po vaških krčmah. Kamen pa je znal Bunka zadegati prav čez streho podružične cerkve, kar se je nobenemu izmed vrstnikov ni posrečilo.

Toda otroci smo znali biti kdaj pa kdaj tudi surovi, kot je bilo surovo revno vaško življenje.

Tistokrat smo v šoli pisali še na tablice. »Ten-ko gor, de-be-lo dol!« nas je učila učiteljica. Škrilčki so škrebli, da je šlo skozi ušesa. Seveda smo jih mnogo polomili. Nekaj pri pisanju, nekaj pa na poti domov, ko smo se včasih kar s torbicami mlatili po hrbtih.

Vsi pa smo vedeli, kako Bunka neznansko skrbno čuva svojo tablico in škrilček. Najbrž zato, ker je vedel, da bo težko dobil kaj novega. Škrilček je vedno ovil s cunjico, preden ga je spravil v puščico, da se ja ne bi zlomil. Nekoč pa smo se zanalasč spravili nad njegovo tablico in škrilček.

Na poti domov smo se hitro na skrivaj dogovorili. Nenadoma smo začeli gledati v zrak in kričati:

»Pol naprej, pol nazaj!«

Tako smo pogosto vpili na jate vran, da bi se razdvojile. Bunka je bil ves nor na ptiče, zato se je zdaj takoj ozrl kvišku. Tedaj smo mu tisti, ki smo bili najbliže, sunkovito strgali torbico z ramena in jo med razposajenim vreščanjem zbrcali stran od njega. Bunka je praščil v nas, da bi zavaroval torbico. Toda nekdo jo je že zalučal v zrak, da so se iz nje vsuli abecednik, tablica in puščica. Takrat pa

je Bunka v razdraženem obupu začel grabiti kamenje in kar mu je prišlo pod roke, da smo se v hipu razbežali.

Tisto popoldne je Bunka izginil, kot bi se v zemljo vdrl. Drugo jutro nista pozvedovala po njem samo stric in teta, marveč vsa vas.

Otroci smo se spogledovali. Čutili smo se krive. Zapraskalo nas je v sroih. Saj tistega nismo storili toliko iz zlobe kot iz lahkomišelnosti. Zato smo bili zdaj tako omehčani, da so starši hitro lahko izvlekli iz nas, kaj se je zgodilo. Še za batine, ki smo jih skupili, se nismo toliko zmenili kot drugokrat. Menda bi radevolje prestali vsakršno kazen, če bi le kaj pomagalo, da bi se Bunka živ in zdrav spet vrnil med nas.

Našli so ga čez štiri dni spečega v nekem kozolcu v njegovi domači vasi, kamor se je zavlekel ves sestradan. Seveda je moral spet nazaj k stricu, kjer mu palica ni ušla, toda naslednji dan je le bil spet v šoli.

Med odmorom je sam zase obsedel v klopi, čeprav bi se radi spet zblížali z njim. Ta želja je v meni tako zakipela, da sem mu hipoma ponudil svoj nožič.

Bil je lep nožič na dve klini, z roževinastimi platnicami. Kupil sem si ga skrivaj na sejmu, za denar, ki sem ga dobil, ko sem pomagal gnati živino. Odtlej sem se med vrstniki vedno postavljaj z njim, saj vendar marsikdo še navadnega pipca ni premogel. Zato me je Bunka zdaj nejevolno pogledal:

»Za koliko časa?«

»Za zmeraj! Pa še za čmrlje ti bom povedal, da jih bova ogradila«, sem dodal ves vesel, da se je le otajal.

Po pravici povedano, mi je bilo za nožič vendarle še precej časa, kar malce hudo, ampak — z Bunko sta postala dobra prijatelja.

Pavle Zidar :

Maj

Bude se kosi,
jutra zlata,
čez polje diha
zelenine vonj,
v bleščavi lune
mehka trata
kipi,
v daljavi je odmeril
zvon ...
Tibo se razhajajo
megle
po stari stezi,
široko se odgrinja
sinja plan,
vzbrstel je val
na jutranji gladini,
iz sna nas koplje
svetli kralj.
O jutranja svetloba,
pljusk
zlatega neba,
v srce
udari srebrnina,
naj zablesti
tišma.

„Naslednjega večera je Jodl pripravil odgovor in mi ga poslal. Odgovor je bil sestavljen približno takole: „O IX. armadni skupini nobenih novic. Wenck zelo dobro napreduje s svojim severnim krilom proti Potsdamu. Napad oklopnih enot proti Krampnitzu ostal brezuspešen. Severno krilo Heinrichijeve armade se umika proti zahodu.“ Dodal sem stavek, ki sem ga lastnoročno pripisal: „Jaz in oficirji vašega štaba smo dan in noč na nogah in pojasnjujemo četam, kaj je njihova dolžnost in kaj je v nevarnosti.“

Uradna verzija na zadnji Hitlerjev SOS pa je naslednja:

„1. Wenckove prednje straže so se ustavile južno od Schelowa. 2. XII. armada ne more več nadaljevati ofenzive proti Berlinu. 3. IX. armadna skupina je obkoljena. 4. Holsteinejev korpus je v defenzivi. Podpis: Jodl.“

...V vsakem primeru pa doza kisika, ki naj bi jo Keitel po radiu poslal v Hitlerjev bunker, tako in tako ne bi mogla za dolgo podaljšati firerjevega življenja. Ko se je odločil, da si vzame življenje, so bili sovjetski vojaki samo še 300 metrov od njegovega bunkerja.

Naslednjega dne, to je 1. maja, je general Weidling kapituliral. Bitka za Berlin je bila končana. Hitler je bil mrtev, zločinske sanje so se razblinile v nič. Rajh, ki so mu njegovi ustvarjalci namenili, da bo živel tisoč let, se je sesul v dvanajstih letih ... Cena za to je bila izredno visoka.

KONEC

Lepota je neminljiva

Ne obžalujemo po nepotrebnem minevajoče lepote, ki je običajno zedinjena s predstavo telesne lepote, kajti — lepota je vse kaj drugega. Je večna, spreminjajo se samo njene oblike!

Ne prizadevajte si, da bi ostali vedno mlado dekle! Ne bo se vam posrečilo, le osmešite se lahko. Mislite rajši na ženo, kakršna boste jutri! Toda — ne ostanite nikoli na pol poti. Odkrivajte, negujte in razvijajte to novo lepoto vsake starostne dobe. Kako? Predvsem tako, da skrbite za zdravje, za nego, za življenjsko vrednino, da spoznavate sami sebe, da ste okusne, taktne...

V DVAJSETIH letih pojte, plešite, bodite naravne in živahne! Ne nosite hudo modnih oblek in češite se čimbolj preprosto. Toda skrbite za svoje lase in jih redno krtačite. Negujte polt — mislite pri tem na jutri — toda puder in kreme nadomestite rajši z zrakom in soncem.

V TRIDESETIH letih, ko ste še nevarne tekmičice mladih deklet, ko je vaša dobro ohranjena svežina mladosti bogatejša za mik izkušenosti, ste nepremagljive in vse se vam mora posrečiti. Poudarjajte svojo osebnost s skrbno pričesko, ličila pa naj samo podčrtavajo posebnost vašega tipa.

V ŠTIRIDESETIH letih — če si ohranite vitkost postave, kar je mogoče vsaki — si lahko privoščite tudi tisto tako imenovano modno eleganco in rahlo pretiran ton v oblačenju. Lase češite mehko, da izravnavajo morebitno tršo potezo vašega obraza. Kozmetični pripomočki so lahko že bolj vidni.

Niti v VIŠJI starosti ne zanemarjajte skrbni zase. Če je starejša žena šarmantna, je lahko mnogo bolj privlačna kot mlado dekle. Lepi sivi lasje, negovanost in skrbnost pri oblačenju ustvarjajo poseben tip žene, tip, ki ga malokdaj srečamo. Tudi diskretno pobarvani lasje in uporaba kozmetičnih pripomočkov so v teh letih dobrodošli. Nikakor pa ne sodita v ta leta črna barva na trepalnicah in modra na vekah.

Se strinjate, da je lepota neminljiva?

Kako spoznamo tekstilna vlakna

Dandanes je za marsikaterega kupca tekstila težavno ugotavljati vrste tekstilnega vlakna. Za ta primer je potrebna kontrola z zažiganjem. Na kakem manj važnem delu obleke, kostuma ali blaga izvlečemo vlakno in ga prižgemo. Rastlinska vlakna zgorijo hitro in s svetlim plamenom, njihov pepel je lahek in se zgubi ob najmanjši sapi. Pri zažiganju diši nekoliko kiselkasto — kakor zažgan papir. Živalsko tkano vlakna izgorijo počasi in z majhnim plamenom ter diše po zažgani roževini, pepel je trd in skorjast. Umetna svila in stanična volna zgorijo lahko. Medtem ko po bakreni umetni svili in stanični volni ostanejo le majhni ostanke redkega pepela, ki je podoben pepelu bombaža, se acetatna svila in acetatna stanična volna pri zažiganju samo topita in spremenita v čvrsto snov. Najlonska vlakna zgorijo brez vidnega plamena.

Po dvajsetih letih spet v taborišču Auschwitz

Po dolgih mesecih gre pred sodiščem v Frankfurtu proti koncu proces, ki ga upravičeno imenujejo enega največjih, kar jih je sploh bilo pred nemškimi sodišči uprizorjenih proti nacističnim zločincem. Na zatožni klopi je skupina obtožencev, ki so svoje zločine zagrešili v zloglasnem nacističnem taborišču Auschwitz — največji Hitlerjevi »tovarni smrti«, kjer so štiri milijone ljudi poslali v smrt, njihova trupla sežgali in pepel steptali v zemljo.

Da bi si frankfurtski sodniki napravili pravo sliko o taborišču, so lani decembra obiskali Auschwitz. Med sodniki, tožilci in odvetniki je bil tudi eden izmed obtožencev — dr. Lucas, nekoč zdravnik v taborišču. Skupino so spremljali tudi novinarji; eden izmed njih je »obisk po 20 letih v taborišču smrti« takole opisal.

Sterclji dimnikov molijo v zimsko nebo. Preko tirov, ki so vodili v plinske celice in krematorije, trdno stopa mož negibnega obraza, roke pa mu tičijo zakopane v žepih: dr. Lucas. Nekoč je bil zdravnik v taborišču smrti. Auschwitz — to so štirje milijoni žensk, otrok in moških, »poslanih v plin«, steptanih v pepel, kakor so temu rekli takrat. Ali je bil dr. Lucas sokriv? Zdaj se je vrnil v to si-vino, ne da bi imel vkljenjene roke. Z njim je šla čez njivo smrti na Poljskem skupina nemških pravnikov. Dvajset let po največjem množičnem zločinu v zgodovini je hotela frankfurtska porota ugotoviti: kolikšno vlogo je dejansko igralo dvajset obtožencev »procesa Auschwitz« v orjaškem aparatu ubijanja.

Zvon ne zvoni — ječi. Njegov svetli zven hiti čez ne-

Hranimo se pravilno!

Primitivni ljudje v davni pa tudi preprosta ljudstva v sedanosti se lahko natrpajo s hrano in potem dolgo časa stradajo. Civiliziran človek pa je vezan na redne obroke. Mnenja o tem, koliko obrokov naj bo, kako veliki naj bodo in kdaj naj jih zaužijemo, se neprestano spreminjajo. V današnjih dneh se kot reakcija na prejšnje mnenje uveljavlja misel, naj se vzdržimo preobilne hrane.

En glavni obrok in dva stranska zadostujeta. To je bolj kot preveč obrokov. Na vseh področjih življenja ravna človek ekonomično, le pri prehrani se kdo ve zakaj postavi na drugačno stališče in je toliko, kolikor prenese, ne pa toliko, kolikor potrebuje, da bi ostal zdrav in sposoben za delo.

Prebavni organi delajo v določenem ritmu, zato so priporočljivi redni obroki. Glavni obrok zaužijemo navadno sredi dneva. Pravilneje bi bilo, da bi glavni obrok zaužili zjutraj. Seveda pa ne smemo kar avtomatično jesti, čeprav ne občutimo lakote in nimamo teka. Če telo ne čuti potrebe po hrani, mu moramo privoščiti mir. Večkrat je pomanjkanje apetita prvi znak bolezni. Zato se ne smemo siliti z jedjo.

Zelo priporočljivo je, če na začetku vsakega obroka uživamo surovo hrano in šele potem kuhano. Zdaj pa pojdemo k štirim napakam, ki jih zagrešijo civilizirani ljudje pri uživanju hrane:

Jemo preveč, prevroče ali premrzlo, prehitro in napačno.

»Preveč« se nanaša na število in na velikost obrokov. Jemo preveč mesa, maslač in sladkarij. Napačno je tudi, če uživamo rafinirano mešanico najrazličnejših fantastičnih jedi. Taka hrana ni naravna.

Le malo odraslih ve, da jedo prevročo hrano. Že kot otroci so uživali skoraj vrelo kašo, ki se je na žlici le nekoliko ohladila. Tako so se navadili na prevročo hrano. Hrana bi morala imeti 15 do 45 stopinj. Večini ljudi pa se zdi 70 stopinj še prijetno, 40 stopinj pa se jim zdi že prehladno. Vedeti pa bi morali, da hrana, ki ima nad 50 stopinj Celzija, opari želodčno sluznico. Posledica so razne težave (preveč kisline, slabost, pomanjkanje apetita) in bolezni: katar, čiri in rak na želodcu. Prevroče jedi škodujejo tudi zobem.

Ker živimo v dobi hladilnikov, gremo večkrat tudi v drugo skrajnost — jemo preveč mrzle jedi. Pijača z ledom, sladled in ledene kreme ne povzročajo le akutnih črevesnih katarjev in krčev, ampak lahko povzročijo tudi kronična obolenja. Včasih so menili, da se v ustih preveč hladne jedi segrejejo, prevroče pa ohladijo. To pa ne velja več za današnje ekstremne temperature, posebno še, ker pri današnjem tempu življenja jemo prehitro, tako rekoč z uro v roki.

Prehitro — to je ena glavnih napak, ki jih zagrešimo pri jedi. Zaradi tega hrano slabo zgrizemo in premalo prežvečimo. Ostali prebavni organi pa so zato preveč obremenjeni. Tudi za jed je treba najti čas! Razen tega moramo imeti nekaj prostega časa, da se telesno in duševno sprostim, kar je nujno potrebno za dobro prebavo. Zato pri mizi ne obravnavajmo resnih in neprijetnih problemov, pogovor naj bo brezskrben in prijeten. Jeza pokvari tek in zmanjša delovanje prebavnih orga-

nov. Med jedjo nikar ne poslušajmo poročil.

Glede napačne prehrane velja: jesti moramo 5—7-krat toliko krompirja, zelenjave in sadja, kot vseh ostalih živil skupaj! Vedno uživajmo dovolj surove hrane!

Poseben problem je pitje tekočin med jedjo. Preveč tekočine škoduje apetitu in ovira prebavo, ker se prebavni sokovi razredčijo. Tudi premrzle ali prevroče pijače so škodljive, ker povzročijo, da se želodec prehitro izprazni. Ne škoduje pa, če zmerno pijemo vodo, sadne sokove in lažje alkoholne pijače. Premočne mesne juhe in žganja niso priporočljivi, ker preveč povečajo apetit. Zelo koristno je, če si od časa do časa privoščimo kak postni dan.

Poskusite!

PASTETA IZ TELEČIEGA MESA

Pol kilograma telečine zmeljemo trikrat zapovrstje v strožku, hkrati s 4 dkg soka. Nato primešamo mesu eno jajce, pol pesti drobtin, sol, poper, za nožovo konico rdeče paprike in žepce nasitganega oreška. To zmes stresemo potem v posodo za puding in kuhamo 1 do 1 in pol ure v sopari. Pasteto serviramo s kaprno ali sardelno omako: dobra pa je tudi mrzla, če jo narežemo na tanke rezine in z njo obložimo kruhke.

NADEVANE ŽEMLJE

Starim žemljam odrežemo tanek pokrov, spodnji del pa nekoliko izdolbimo in namažemo z maslom. Razne ostanke kuhane pa pečene mesa sesekljamo, prepražimo s čebulo in peteriljem, osolimo, popopravimo in odstavimo z majaronom. S tem nadevom napolnimo pripravljene žemlje, jih sestavimo in še po zunanji strani namažemo z maslom. Nato jih v zmerno vroči pečici pečemo dobrih deset minut. Še vroče denemo na krožnik in jih okrasimo z vejicami zelenega peterilja.

Malo o zavesah

Na srečo velja za zaveso eno samo, vedno in povsod veljavno pravilo: pri nakupovanju ne bodite skopi in kupite raje več kot premalo. Kdor štedi takrat, se bo leta dolgo pokoril in se vsak dan jezil zaradi prekratkih ali preozkih zaves. Verjemite ali ne, toda zaveso so spričevalo vsake gospodinje. Kar pojdite včasih zvečer na sprehod in načrtno ogledujte okna po hišah. Opazili boste mnogo takih, kjer zaveso vise kot cunje in bi bilo veliko bolje, ko bi jih sploh ne bilo.

Nič ni lepšega kot pogled skozi okno, okrašeno z zavesami. Toda le-te še zdaleč niso le za to, da nas skrijejo pred preradovednimi očmi, postale so del naše celotne opreme. Zato se pojavlja vedno kup vprašanj, kajti ni vseeno, kakšne zaveso bodo kje visele. Kadar opremljate stanovanje, ne smete pozabiti na tole:

- Živahnih in močnih barv ne uporabljajte za večje površine.
- Kadar izbirate, se raje odločite za manj upadljivo barvo ali vzorec.
- Ne pozabite na dnevno svetlobo. Tudi najmikavnejša zavesa lahko postane neokusna, če si blaga nismo ogledali ob pravi luči.
- Svetloba, ki vsak večer sije iz svetilke na mizi, je ravno tako važna. Rdeči modri ali rumeni senčniki pobavirajo zaveso čisto drugače kot dnevna svetloba.
- Izogibajte se preštevilnih vzorcev v sobi: na primer enega na naslanjačih, drugega na preprogi in kavčih in zopet čisto drugačnega na zavesah.
- Seveda ne smete misliti, da mora biti vse po enem kopitu. To bi bila pa presneto enolična podoba! Poskrbite, da so si nekateri od vzorcev v sobi nasprotni. Na primer: krogi in kvadrati ali pa črte in cvetlje.
- Okusno je, če se barve zaves še kje v sobi ponove. Toda pazite, da so vedno le čisto enake barve, kajti rdeča le ni vedno enako rdeča, pa čeprav se vam zdi.

Si je bog to tako zamislil, ko je rekel: V prah se povrneš? Je menil to?

Juridični ogled obratovanja dovršene tovarne smrti. Množični zločin in brutalnost posameznikov sta bila izmerjena z merilnim trakom in fotografirana s kamero. Sodni svetnik Hotz, trije državni pravdniki, 11 zagovornikov, trije prisodniki in trije porotniki na stazah, o katerih je pripovedoval eden od preživelih: »Mi, otroci, smo morali pozimi odvažati iz krematorijev pepel sežganih jetnikov. Večkrat smo s pepelom posipali poledenele poti...«

»Kako ste spali, gospod doktor Lucas?«
»Hvala, izvršno.« Dr. Lucas je edini od dvajsetih obtožencev »procesa Auschwitz«, ki se je vrnil na kraj nekdanjega udeleževanja.

Poslani v plin, umorjeni? Ogorčeno se ta zdravstveni delavec zaklinja: »Nikoli!« Kjerkoli se pojavi, si nadene obraz človeka, ki se čuti globoko užaljenega.

ln zdaj spet, ko ga svetnik vljudno vpraša: »Bi nam lahko povedali, na kateri strani so morali prišleci izstopati iz vagonov — na desni ali na levi?« Lucas: »Ne spominjam se več. Tako dolgo je že tega.«

Stojimo pri zapornici ob progi. Sem so lokomotive dovažale transporte iz vse Evrope. »Kolesa se vrtijo za zmago« — v smeri, ki jo nakazuje esesovski tekoči trak, k neusmiljeni sodbi Mengelejev in drugih zdravnikov: plin ali suženjsko delo za nemške vojne napore v Auschwitzu. Mengeleji so razsodili s palcem ali z usnikom pipe: do- ločeni za pepel — na desno, za suženjsko delo — na levo.

»Dobre v lonček, slabe v želodček,« je to poenostavil tožilec Kaul iz Vzhodnega Berlina, ki je bil sam v koncentracijskem taborišču. Prišel je kot svetovalec.

(Dalje prihodnjič)

Nadučitelj in župnik

Svoje dni je živel na Dolenjskem — v neki vasi blizu Mokronoga — nadučitelj Lavrič, ki je bil znan da-leč naokrog kot velik šaljivec. Njegovе šale in potegavščine so večidel pozabljene, ali pa jih ljudje pripisujejo drugim osebam. Nekaj pa jih je le še ohranjenih in se zanje tudi zadržno ve, da so Lavričeve.

I.

Z župnikom sta bila velika prijatelja. To pa ni oviralo Lavriča, da mu ne bi večkrat kakšne zagodel. Župnika to ni preveč motilo, saj je bila to v tistih časih na vasi skoraj edina zabava. Le opominjal ga je večkrat, naj misli na zveličanje, ker ga bodo njegovi grehi sicer pripeljali v peklo. »Laž je greh, četudi je povedana v šali!« — mu je večkrat dejal. Pa tudi to je bilo rečeno bolj v šali kakor zares, kajti včasih je župnik Lavriča celo spodbujal k takim »grehom«.

Tako ga je nekdo jutro, ko je Lavrič hitel v šolo, ustavil in mu rekel: »Lavrič, hitro se mi nekaj zlaži!«

»Nimam časa, nadzornik je prišel!« In je odhitel naprej.

Župnik se ni prav nič začudil, saj je nadzornik prihajal redno dvakrat na leto. Ker sta bila tudi z župnikom dobra znanca, je morala farovška kuharica vedno pripraviti zanj dobro kosilo. Zato ji je župnik tudi danes naročil, naj zakolje piščanca.

Ko pa je zvonilo poldne in so otroci že zapustili šolo, je mimo župnišča primahal Lavrič sam.

»Kje pa imaš nadzornika?« ga je vprašal župnik, ki je stal na preži. »Kakšnega nadzornika?« je nedolžno vprašal Lavrič.

»Kaj mi nisi rekel zjutraj, da je prišel nadzornik?«

»I, kaj mi nisi rekel, naj se ti nekaj zlažem...«

Župniku ni ostalo drugega, ko da se bridko nasmeje in povabi Lavriča na piščanca, ki je bil pripravljen za nadzornika.

II.

Župnik je že dalj časa pričakoval novega kaplana. Ko je le-ta prišel, se je ustavil najprej na vasi. Komaj ga je Lavrič zagledal, se mu je brž približal in se predstavil ter ga vprašal, če se z župnikom že poznata. Ko je kaplan povedal, da ne, mu je Lavrič natvezil, da je župnik gluh. Zato da mora z njim govoriti na ves glas, sicer ga ne bi slišal in bi se jezil. Potem je napotil začudenega kaplana po najdaljši poti proti župnišću, sam pa je rja odhitel po bližnjici.

»Novi kaplan je prišel,« je že od daleč zaklical župniku, »ampak revež je gluh. Na ves glas sem moral kričati, da me je slišal, ko me je vprašal po župnišću. Vsak čas bo prišel.«

»Oh, ti nesreča ti!« je zatarnal župnik, Lavrič pa je brž odšel okrog ogla in se tam potuhnil, da bi slišal, kako se bosta pogovarjala župnik in kaplan.

In res se je kmalu zaslišalo kričanje na farovškem dvorišču, da so prišli vsi farovski posli s kuharico vred.

Zato sta se župnik in kaplan umaknila v farovž. A tudi od tam je bilo slišati kričanje še dolgo časa.

Nazadnje pa je bilo župniku dovolj in je zavpil kaplanu na uho: »Čemu tako kričiš, saj nisem gluh!«

»Jaz tudi ne,« je odvrnil kaplan.

»Ampak meni je rekel Lavrič...«

»Meni tudi...«

Tako sta počasi spoznala, da si ju

je oba privoščil »ta preklicani lump«, kakor je rekel župnik.

Lavrič jo je pobrisal domov in se še dolgo muzal od zadovoljstva. Tisti dan si ni upal v župnišče. Tam pa se je jeza kmalu ohladila in proti večeru je župnik že poslal po Lavriča, da bi skupaj zalili prihod novega kaplana.

III.

Nekoč si je bil Lavrič od župnika sposodil kladivo. Ker ga dolgo ni vrnil, ga je župnik ob priložnosti, ko je ravno potreboval kladivo, povprašal po njem.

»Kakšno kladivo?« se je začudil Lavrič. »Jaz nimam nobenega tvojega kladiva!«

»Nikar se ne norčuj, saj veš, da sem ti ga bil posodil; pred pol leta ali kaj takega je bilo. Se kuharica je bila zvrana.«

»Motiš se, prijatelj. Najbrž si ga posodil komu drugemu.«

Župnik ni odnehal. Poklical je kuharico in ta je potrdila, da je bil Lavrič odnesel kladivo.

Lavrič pa kar naprej: »Nobenega kladiva nimam, razen svojega. Pa me toži!«

»Saj te lahko! Vidiš, da imam celo pričo!«

»Prav. Kar pojdi v Mokronog in vložijo tožbo. Bova videla, kdo jo bo dobil.«

Župnik se seveda ni mislil tožariti zaradi navadnega kladiva. Vendar ga je mikalo, da bi Lavriču zagodel in mu vsaj malo vrnil za njegove potegavščine. Zdelo se mu je, da bo v tem primeru Lavrič potegnil kratko. Zato je čez nekaj dni, ko je imel ravno opravka v Mokronogu, bolj za šalo kakor za res stopil k svojemu dobremu znancu sodniku in mu zaupal stvar. In tako sta nekega dne župnik in Lavrič dobila vabilo na sodnijo.

»Torej me tožiš,« je dejal Lavrič, »ampak da veš, peš ne grem v Mokronog.«

»Zakaj bi hodil peš, če se lahko z mano pelješ,« je odvrnil župnik; »v petek je obravnava in jaz se bom s kolesjem oglašil zjutraj pri tebi. Glej, da ne zaspiš!«

»Prav,« je dejal Lavrič.

In res. V petek je bil župnik navsezgodaj s svojim kolesjem pred Lavričevim hišo in je trkal na okno. Lavrič je še spal. Na ponovno trkanje in ropotanje na vrata pa se je le prikazal in se začel opravičevati, da ne more na pot, ker nima škornjev. Čevljar mu jih ni bil pravočasno popravil in tako je zdaj bos. Bos pa vendar ne more na sodnijo.

Župnik se je nekaj časa nanj jezil, češ, zakaj si ni priskrbel obuvila pravočasno. Ker pa je menil, da se hoče Lavrič s tem le izvleči iz zagate, mu je ponudil svoje škornje. In ker je bil Lavrič zadovoljen, je župnik brž obrnil koleselj in se vrnil ponje. Lavrič se je medtem napravil in ko je naposled obul župnikove škornje, sta skupaj oddrdala proti Mokronogu.

Na sodišču je bilo zbranih kar precej ljudi. Vsi, ki so poznali Lavriča in župnika, so prišli, da bi videli, kako se bo iztekla tožba med župnikom in nadučiteljem zaradi kladiva.

Ko je sodnik prebral tožbo in zaslišal župnika, je bil na vrsti Lavrič. Ta je vse župnikove trditve zanikal in trdil, da mu župnik nikoli ni posodil nobenega kladiva. Ko ga je sodnik ponovno opozoril na to, kar je bil povedal župnik, se je Lavrič nasmehnil in dejal:

»Gospod sodnik, kaj ne poznate našega gospoda župnika? Ali ne veste, da si on večkrat kaj izmisli in vtepe v glavo, potem pa sam verjame, da je tako? Poglejte, na primer: gospod župnik si lahko na vsem lepem izmisli, da so tile škornji njegovi,« — je dejal Lavrič in se udaril po škornjih.

»Seveda, saj tudi so,« je planil župnik.

»No, ali vam nisem rekel, gospod sodnik? Vidite, takle je naš župnik, pa mu verjame!« — je med splošnim smehom končal Lavrič.

S tem je bila obravnava končana. Pravzaprav preložena, kakor je rekel sodnik, ko je v naglici pobral akte z mize in odšel iz dvorane. Vendar se ni nikoli nadaljevala. Pač. Nadaljevala se je v posebni sobi imenitne trške gostilne ob pristnem cvičku. Tam je v izbrani prijateljski družbi župnik večkrat — bolj zase kot za druge — ponovil: »O ti preklicani lump! Ne vem, če boš kdaj zveličan!«

WILLIAM SAROYAN:

Naivni mož je prinesel nekega jutra svoji ženi gosko in rekel:

— Speči mi to gosko; ko bom zvečer prišel domov, jo bom pojedel.

Žena je gosko oskubila, jo očistila in pripravila. Popoldne je prišel k nji ljubček. Preden je odšel, je vprašal, kaj bi mogel ponesti svojim prijateljem za večerjo. Pogledal je v pečico in zagledal v nji pečeno gos.

— Ta je za mojega moža — je rekla žena.

— Jaz bi si jo želel — je rekel ljubimec. — Če mi je ne daš, te ne bom imel več rad.

Ljubimec je odšel z gosko.

Zvečer je mož sedel za mizo in rekel:

— Prinesi mi gosko.

— Kakšno gosko? — je odgovorila žena.

— Gosko, ki sem ti jo prinesel zjutraj — je rekel mož. — Prinesi mi jo.

— Ali misliš to resno? — je rekla žena. — Saj mi nisi prinesel nobene goske. Morda se ti je to le sanjalo.

— Prinesi mi gosko — se je zadržal mož.

Žena je pričela vreščati: Moj nesrečni mož je izgubil pamet. Moj nesrečni mož je nor. O fisti zadevi, o kateri se mu je sanjalo, misli, da se je res zgodila.

Sosedje, ki so se zbrali, so verjeli ženi, zato mož ni rekel nič, pojedel nekaj kruha in sira, popil nekaj vode ter odšel spat.

Naslednje jutro je mož zopet prinesel svoji ženi gosko in jo vprašal:

— Je to gos?

— Da — je rekla žena.

— Ali sanjam?

— Ne.

— Je to gosja glava?

— Da.

— Perutnice?

— Da.

— Prav — je rekel mož — speči jo. Zvečer, ko pridem domov, jo pojem. Žena je gosko pripravila. Prišel je ljubimec.

— Tudi danes imaš gos — je rekel. — Čutim, kako diši.

— Ne smeš je vzeti — je rekla žena. — Moj mož mi je sinoči napravil strašno sceno. To je preveč, jaz te sicer ljubim, toda goske ti ne morem dati.

— Ali me ljubiš ali ne — je rekel ljubimec. — Ali dobim gosko ali ne? In zopet je gosko odnesel.

— Prinesi mi gos — je rekel mož.

Smeh stoletij

Termopile so ostale v zgodovini kot primer požrtvovalnega boja za domovino, bitka pri Salaminu pa je odločila usodo takratnega perzijskega pohoda. Znano je, da je zmagoviti način boja predlagal atenski politik Temistokles, ki je ob neki priliki v šali dejal, da njegov sinček vlada Grčijo.

»Kako to!« so se začudili njegovi prijatelji.

»Čisto preprosto: Atenci vladajo Grčiji, jaz Atencem, moja žena ukazuje meni in moj sin moji ženi.«

Na dan sodbe stopi k Aristidu kmet, ki ga ni poznal in ga prosi, naj mu na črepinjo napiše ime »Aristid«, da bo lahko glasoval za njegov izgon. Državnik vpraša kmeta, kaj mu je ta mož storil žalega.

»Nič,« je dejal kmet, »le jezi me, da ga ljudje imenujejo pravičnega.«

Špartanski zakonodajec Likurg je že v tistih časih določil, da se morajo možje ženiti z dekleti brez dole, ker bi se le na ta način lahko vsak mož oziral predvsem na značaj svoje žene. Poleg drugih zakonov je določil, da se morajo bogovom darovati samo žrtve skromne vrednosti. Ko so ga vprašali, čemu tako, je odvrnil: »Tako bo lahko imel vsako dole vedno kaj pri rokah za darovanje bogovom.«

Pečena goska

— Moj nesrečni mož — je zavreščala žena. — Popolnoma si znorel. Gosko, gosko, gosko. Kakšno gosko? Nimam nobene goske. Moj nesrečni, nesrečni mož.

Sosedje so se zopet zbrali in zopet verjeli ženi.

Mož pa je šel lačen spat.

Naslednje jutro je zopet kupil v mestu gosko. Najel si je visokega človeka, ki je nosil gos na pladnju, tega pa na glavi. Najel je orkester s šestimi instrumenti in z godci, ki so obkrožili tega visokega člove-

nje, pa zopet solze, zopet poljubi in ljubimec je odšel z gosko.

Mož je srečal v mestu svojega starega prijatelja in mu rekel:

— Pridi zvečer z menoj na večerjo. Žena peče gos. S seboj bova vzela tudi kakšno steklenico žganja in dobro se bova imela.

Tako sta mož in njegov prijatelj prišla k njegovi hiši. Tedaj je mož rekel:

— Si spekla gosko?

— Da — je rekla žena. — V pečici je.

— Prav — je rekel mož. — Ti res nisi bila nikdar slaba žena. S svojim prijateljem bova najprej popila kak kozarček, potem pa bova jedla gosko.

Mož in njegov prijatelj sta izpila štiri, pet čašic, nato pa je mož rekel:

— Prav, prinesi gosko.

Žena je rekla:

— Ni kruha. Pojdi ponj k bratrancu. Gos brez kruha je zanič.

— Prav — je rekel mož.

In je odšel iz hiše.

Žena je rekla moževemu prijatelju.

— Moj mož je nor. Gosi sploh nimamo. Zavedel te je sem, da te ubije s tem nožem in s temi vilicami. Najbolje je, da greš.

Človek je odšel. Mož se je vrnil in vprašal, kje je njegov prijatelj in kje je goska.

— Tvoj prijatelj je z njo pobegnil — je rekla žena. — Kakšen je to prijatelj, kako je mogoče, da je tak, ko pa sem jaz ves dan garala zato, da ti pripravim spodobno večerjo.

Mož je pograbil nož in vilice in stekel po ulici. Nazadnje je zagledal na koncu ulice svojega prijatelja, kako je bežal in mu zaklical:

— Samo stegno, prijatelj in nič več!

— Gospod bog — je rekel oni, — saj je res nor.

Prijatelj je začel bežati tako nagle, kar je mogel najbolj. Kmalu pa mož ni mogel več teči. Utrujen se je vrnil domov k ženi. Še enkrat je pojedel svoj kruh in sir. Po tej preprosti hrani je zopet pil žganje. Medtem ko je pil, se mu je začela pred očmi pod učinkom alkohola polagoma pojavljati resnica.

Ko je bil popolnoma pijan, je vstal in mirno pretepel svojo ženo ter jo podil po sobi.

— Če mora imeti tvoj ljubček gos vsak dan — je rekel — bi mi bila morala to povedati. Jutri prinesem dve goski. Več, včasih sem tudi jaz lačen.

Valentin Ko je gazilo vse po krvi,
Polanske: kar uniformo je nosilo,
kar orožje je nosilo,

Ko je gazilo vse po krvi

— ko usmiljenje ničesar več ni izprosilo — sem lebdel v slutnji bližajočega se pogina in praznoval svoj rojstni dan, svoj sedemnajsti rojstni dan.

Dobil sem tvoje drago pismo, ga šestokrat prebral in svojim zgladovanim tovarišem dejal: Že bo ... samo, da še mrtvi nismo!

Dvajset let "Primorskega dnevnika,"

V prostorih novega slovenskega Kulturnega doma v Trstu je bila zadnja nedelja proslava 20-letnice izhajanja "Primorskega dnevnika", osrednjega glasila slovenske manjšine v Italiji. Slavnosti so se poleg sodelavcev lista udeležili predstavniki slovenskih organizacij in ustanov s Tržaškega, Goriškega in iz Slovenske Benečije, kot gostje pa številni visoki zastopniki iz sosedne Slovenije.

O razvoju in pomenu "Primorskega dnevnika" je govoril glavni urednik Stanislav Renko, ki je poudaril, da je današnji "Primorski dnevnik" naslednik nekdanjega "Partizanskega dnevnika", kateri je nastal v boju proti tistim, ki so skušali uničiti slovensko ljudstvo. "Primorski dnevnik" kot glasilo slovenskega ljudstva v Italiji — je ob koncu zagotovil njegov glavni urednik — pa bo tudi v bodoče izpolnjeval svojo nalogo čuvarja narodnostnih in socialnih pravic slovenskega ljudstva v Italiji.

Veliki pomen lista za razvoj narodne zavesti in za ohranitev slovenskega jezika je naglasil tudi predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race ter želel, da bi "Primorski dnevnik" tudi v prihodnje tako vestno izpolnjeval svojo odgovorno nalogo.

Za dvajsetletni jubilej je izšla jubilejna številka "Primorskega dnevnika", ki na 40 straneh prinaša prispevke kakih 60 sodelavcev tako o razvoju lista samega kakor tudi o zgodovini, borbi in življenju Slovencev v Italiji. Po tehtnosti in pomembnosti objavljenega gradiva ima ta številka nedvomno trajno dokumentarno vrednost.

Koroški deželni hipotečni zavod v letu 1964

Bilančna vsota 1541 milijard šilingov — 211 milijonov šilingov odobrenih za nova posojila in kredite — 95 milijonov šilingov lastnih emisij izplačanih

Iz poslovnega poročila Deželnega hipotečnega zavoda za leto 1964, ki je bilo pred kratkim objavljeno, povzemamo, da se je zavod v tem letu uspešno razvijal. Bilančna vsota je narasla za 186.992.938,58 na 1 milijardo 504.839.377,14 šilinga, kar odgovarja porastu za 13,8 %. Novih posojil in kreditov za vsa področja koroškega gospodarstva je zavod lani odobril 1487 s skupnim zneskom 210.969.000 šilingov.

Skupno je imel zavod lani odanih 8152 posojil oz. kreditov v skupnem znesku 792 milijonov 677.000 šilingov. Posebno močno so bile na teh posojilih udeležene javnopravne pokrajinske korporacije, ustanove za pospeševanje gradnje stanovanj ter kmetijstvo in turizem. V primerjavi obrestovanj pokritih kreditov z obrestovanjem razpisanih posojil, vidimo, da znaša razpon donosa le 0,95 %, kar dokazuje, da zavod z dolgoročnimi kreditnimi posli posveča splošni koristnosti veliko pozornost.

Poleg lastnih posojil je zavod koncem leta 1964 upravljal še 2873 tujih posojil v skupnem nominalnem znesku 489.990.000 šilingov.

V teku oskrbe sredstev za odobritev dolgoročnih posojil in neodpovednih posojil, je zavod lani prodal komunalnih zadolžnic in zastavnice v vrednosti 95 milijonov šilingov. Do sredi leta je znašala obrestna mera za emisije 6,5 %, od tedaj naprej pa znaša 6 %, kar je bilo v skladu s kondicijami takratnih zveznih posojil. Skupni obtok zavodovih emisij vključno deleža na uradu za zastavnice je bil koncem leta 1964 izkazan z nominalnim zneskom 693.268.000 šilingov. Posebno pozornost je zavod posvečal negi tečajev.

Vloge so se nasproti letu 1963 povečale za okroglo 72.420.000 šilingov ali za 11,3 %

na skupni okrogli znesek 711.148.000 šilingov. Pripombe vredno je, da je bil porast posebno dober pri hranilnih vlogah.

Po bančnogospodarskih pravilih ob upoštevanju zveznih nakaznic ugotovljena likvidnost je znašala koncem leta 89,43 %. Čisti dobiček je po ostvartvi odgovarajočih rezervnih skladov znašal 4.533.367,54 šilinga.

Z večjo nabavo strojev je zavod interno obratovanje še naprej racionaliziral. Pri razdelitvi premoženja, ki ga zavod upravlja, odpade na delovno silo 29.300.000 šilingov.

Dolgoletni namestnik ravnatelja, višji vladni svetnik dr. Romauch, je bil z veljavnostjo od 20. 3. 1964 izvoljen za mestnega svetnika oz. za finančnega in personalnega referenta deželnega glavnega mesta Celovce. Zaradi tega je do nadaljnjega začasnó razrešen službe pri zavodu. Ob priložnosti seje kuratorija 25. 3. 1964 sta mu višji kurator, predsednik Ebner, in direktor dr. Skalka izrekli posebno zahvalo za njegovo delo pri zavodu. Od julija 1964 opravlja posle namestnika direktorja dr. Pogatschnig, ki je bil 7 let načelnik finančnega oddelka pri koroški deželni vladi.

Na seji kuratorija zavoda 15. 4. 1965 je podal direktor revizijske in zaupniške zveze dr. Sutter svoje v vsakem pogledu zelo pozitivno zaključno poročilo o poslovnem letu 1964. Prisoten je bil tudi novoimenovani deželni finančni referent kot nadzorni komisar zavoda, deželni svetnik Suchanek, ki je vodstvu zavoda in uslužbencem izrekel posebno priznanje za opravljeno delo, pri čemer je naglasil, da hoče nadaljevati sodelovanje, kakor je obstajalo med njegovim predhodnikom, dolgoletnim nadzornim komisarjem in sedanjim deželnim glavarjem Simo in koroškim hipotečnim zavodom kot banko dežele.

6000 ljudi pod eno streho

Gradnja hotelov v Sovjetski zvezi

Moskva, sovjetska prestolnica s 6,5 milijona prebivalci, je dnevno cilj okoli milijona ljudi, ki prihajajo sem od blizu in daleč, iz vseh krajev Sovjetske zveze in iz drugih držav. Mnogim, ki ostanejo v mestu tudi čez noč, je treba preskrbeti prenočišča; to je zdaj velika skrb moskovskih urbanistov, ki delajo načrte za gradnjo velikanskih hotelov.

Že zdaj ima Moskva hotel — imenuje se "Ukrajina" — kot jih je le malo na svetu; obsega 32 nadstropij in lahko sprejme 1000 gostov. Vendar je tudi ta velikanski hotel, vsaj po prostornini, še zelo majhen v primerjavi s tistimi, ki ga gradijo ob kremeljskem zidu. Do konca prihodnjega leta bo namreč dograjen največji hotel v Sovjetski zvezi, imenoval se bo "Rusija" ter bo razpolagal s 6000 posteljami. Razen tega bo sta v hotelskem posloplju, ki bo imelo 23 nadstropij, dve veliki dvorani — koncertna in filmska — katerih vsaka bo imela

2500 sedežev; zraven pa bo največja kavarna v Moskvi.

Nadaljnji nov hotel bo zgrajen na drugi strani Kremlja, kjer so podrli vrsto starih hiš, medtem ko sta na Smolenskem trgu nasproti zunanjega ministrstva v gradnji kar dva hotela, vsak z 20 nadstropji in 750 posteljami.

Pospešena gradnja velikih hotelov v Moskvi gotovo ni slučajna. Sovjetska zveza se zadnje čase vedno bolj uvršča v mednarodni turizem, Moskva pa je prizorišča tudi velikih mednarodnih srečanj, konferenc in kongresov. Vse to je povezano s pritokom številnih tujih gostov, katerim je treba preskrbeti prenočišča. Končno pa tudi ni izključeno, da se bo Moskva čez nekaj let potegovala za prireditev svetovne razstave, kot je trenutno v New Yorku. Za ta primer bi seveda bilo treba oskrbeti streho za milijone obiskovalcev in iz tega vzroka se je pravzaprav porodila tudi pobuda za gradnjo hotela "Rusija".

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 8.15 Jutranji koncert — 9.00 Pozdrav nate (razen sobote in nedelje) — 10.00 Za gospodinjino — 11.00 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvonovi — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zala — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalne športne novice — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 22. 5.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Koroška književnost — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Aelia, žena Narika — 16.00 Crv vesti — 17.15 Melodija z Dunaja — 18.00 Kulturni razgledi — 19.10 Odmev časa — 20.15 K 700-letnici rojstva Dante Alighierija — 20.30 Dunajski slavnostni tedni, slavnostna otvoritev — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 23. 5.: 8.15 Nedeljska jutranja oddaja — 9.05 Favoriti popevk — 12.45 Ogledalo Mesnega gledališča — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Krížem po svetu, križem skozi čas — 18.05 Glasba na tekočem traku — 19.00 Nedeljski šport — 19.20 Glasba na tekočem traku, vmes poročila o izidu predsedniških volitev.

Ponedeljek, 24. 5.: 8.00 Mali jutranji koncert — 8.45 Ljudska glasba tujih dežel — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni količek — 18.15 Gospodarstva in tisk — 18.53 Zvezna mladinska oddaja — 20.15 Vsakdanji problemi — 20.30 Koroška lovsko ura.

Torek, 25. 5.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Planinsko veselje — 15.45 Kulturno ustvarjanje v deželi — 18.00 Celrtv ura mesne uprave — 18.15 Iz prve roke — 19.00 XY ve vse — 20.15 Jama, slušna igra — 21.30 Zabavna glasba.

Sreda, 26. 5.: 8.15 Jutranji koncert — 15.30 Vem za luščino in lepo deklino — 15.45 Mladi talenti — 18.15 Pomoč potrebuje vsak — 18.30 Znanstvena govorila ura — 19.00 XY ve vse — 20.15 Koncert dunajskih filharmoni-

nikov — 22.15 Orkester mesnega gledališča iz Linza.

Celrtrek, 27. 5.: 8.15 Jutranja oddaja za praznik — 9.05 Favoriti popevk — 12.40 Cvetlje v vetru, pripovedka — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 18.30 Oddaja za ženo — 19.00 Sport dneva — 19.30 Tega ne slišimo vsak dan — 20.10 Okoli opere — 22.10 Pesem prijatelja.

Petek, 28. 5.: 8.15 Jutranji koncert — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Kulturno ogledalo — 18.00 Koroški visokošolski tedni — 18.35 Kaj pravi industrija — 19.00 Slavnostne igre v Bregenzu — 20.15 In spet enkrat dunajska deska — 21.00 Dunajski slavnostni tedni 1965.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobro jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.40 Jutranja opazovanja — 6.50 Pestro mešano — 7.20 Jutranja glasba — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste (razen nedelje) — 13.10 Pestro mešano — 14.50 Objave za Avstrijo — 15.00 Solska oddaja — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.30 Reporterji med potjo — 18.00 Vsakodnevna glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo zvečer — 21.55 Športni komentar.

Sobota, 22. 5.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.30 Bodite čisto tihi — 13.20 Odmevi iz Avstrije — 14.40 Tehnični razgledi — 16.00 Za delovno ženo — 17.10 Iz parlamenta — 18.30 Šest sto let dunajske univerze — 19.10 Oddaja zveznega kanclerja — 19.30 Velika šansa — 20.15 Avstrijska hitparada — 22.20 Seino-Donava.

Nedelja, 23. 5.: Kaj je novega — 10.00 Tedensko ogledalo domačega tiska — 11.00 Otvoritveni koncert dunajskih slavnostnih tednov — 13.45 Za avtomobiliste — 14.30 Kušnje v Budimpešti — 15.00 Ljudstvo in domovina — 16.00 Veliki radijski orkester iz Linza — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.05 Glasba na tekočem traku, vmes poročila o izidu predsedniških volitev.

Ponedeljek, 24. 5.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Alpski ljudski instrumenti — 16.00 Otroška ura — 17.40 Oddaja za ženo — 19.30 Koncert londonskega simfoničnega orkestra — 21.30 Noli vrtiljak.

RADIO PROGRAM

Torek, 25. 5.: 8.20 Da, to je moja melodija — 13.20 Medicinska mesečna poročila — 14.35 Mesto cvetic in pesnikov — 16.00 Esej v našem času — 17.25 Znanje za vse — 19.30 Poleti z nami — 20.30 Opera paleta — 21.30 O tem lahko govorimo — 22.15 Salzburški nočni šljudio.

Sreda, 26. 5.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Avstrijski pesnik Friedrich Wallisch — 17.25 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 Halo, teenagerji — 20.15 Vseh devet — 21.40 Popravi, kar so drugi zakrivilli.

Celrtrek, 27. 5.: 8.05 Z veselo igro — 9.00 Operni koncert — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Rahel se pravi da bogom, pripovedka — 15.00 Otroška ura — 16.15 Malo znano, a zabavno — 18.20 Pod južnim soncem — 19.20 Tragedija človeka — 21.00 Koncert flamskega deškega zbora.

Petek, 28. 5.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Ljudska glasba — 16.00 Otroška ura — 17.25 Znanje za vse — 19.30 Na Raimundovem čarobnem oloku — 21.05 Iz nabiralnika za prilozbe — 21.30 Lannerjeva glasba — 21.40 Angleščina čisto na hitro.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 22. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 23. 5.: 7.30 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 24. 5.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Žena in dom — Za športnike — 18.00 Za našo vas.

Torek, 25. 5.: 14.15 Poročila, objave — Veseli letni časi.

Sreda, 26. 5.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zagrano.

Celrtrek, 27. 5.: 7.30 Poročila, objave — Škof Anton Martin Slomšek, misijonar.

Petek, 28. 5.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Iz ljudstva za ljudstvo.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz

Poročila: 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.00 Dobro jutro — 11.00 Za avtomobiliste — 12.05 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 5.00 Popoldanski radijski dnevnik — 16.00 Vsak dan

Sobota, 22. 5.: 8.05 Dvajset minut s Slovenskim orkestrom — 9.25 Mladi glasbeniki — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Dva češka virtuoz — 14.35 Voščila — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.15 Odlomki iz opere "Iligenija na Tavridi" — 18.45 S knjižnega trga — 20.00 V soboto zvečer — 21.00 Zaplešite z nami — 22.10 Oddaja za naše izselence.

Nedelja, 23. 5.: 8.00 Nenavaden ples, radijska igra — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tavaristi — 11.00 Turistični napotki — 11.40 Nedeljska reportaža — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 13.50 Pred domačo hišo — 14.00 V svetu opernih melodij — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Naš nedeljski sestanek — 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe — 22.10 V plesnem ritmu.

Ponedeljek, 24. 5.: 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Mladinski delovni brigadam — 10.35 Naš podlistek — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Čez hrib in dol — 12.30 Chopin v izvedbah poljskih pianistov — 14.05 S poti po slovanskih deželah — 14.35 Voščila — 17.05 Iz opernega sveta — 18.45 Svet tehnike — 20.00 Izbrali smo za vas — 21.00 Drugi koncert v viteški dvorani — 22.10 Lepe melodije.

Torek, 25. 5.: 8.25 Od melodije do melodije — 9.25 Dva prizora iz opere "Ero iz onega sveta" — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Iz koncertov in simfonij — 15.30 V terek nasvidenje — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 20.20 Slova od Sundheima, igra — 21.21 Srečadnji večer — 22.10 Melodije za lahko noč.

Sreda, 26. 5.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenske narodne pesmi — 10.45 Človek in zdravje — 11.00 Turistični napotki —

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založništva in tiskarske družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

12.15 Na kmečki peči — 12.30 Iz opere "Istrska svatba" — 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci — 17.05 Slovenska glasbena ustvarjalnost po osvoboditvi — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Poje pevski zbor Slava Klavara — 20.40 Knez Igor, opera.

Celrtrek, 27. 5.: 8.05 Zabavni zvoki — 9.25 Glasbeni vedež — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Zadovoljni Kranjci s pevci — 12.30 Skladbe mojstra Vivaldija — 14.05 Popularni operni spored — 14.35 Voščila — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Turistična oddaja — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Celrtkov večer — 21.00 Boris Pasternak — 22.10 Popevke za lahko noč.

Petek, 28. 5.: 8.05 Od uverture do valčka — 9.55 Pionirski tednik — 10.35 Nova na knjižni polici — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Kvintet Avsenik — 12.30 Iz oper Antona Dvoraka — 14.35 Komorni ansambel s flavlo — 15.30 Koroška narodna — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe — 20.30 Tedenski zunanje politični pregled — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelja jazza.

RADIO TRST

Slovenske oddaje

Sobota, 22. 5.: 12.15 Kulturni odmori — 15.00 Volan — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine — 17.30 Pisani balanci — 19.15 Družinski obzornik — 20.35 Teden v Italiji — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

Nedelja, 23. 5.: 8.30 Kmetijska oddaja — 10.10 Komorni zbor RTV Ljubljana — 11.15 Otroka kapitana Granta — 13.10 Odmevi tedna v naši deželi — 15.30 Sobojevniki, kriminalna zgodba — 18.00 Igra orkester Miramar — 20.30 Iz slovenske folklorne.

Ponedeljek, 24. 5.: 11.45 Promenadni koncert — 13.30 Solisti in orkestri — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.15 Plošče za vas.

Torek, 25. 5.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 17.20 Italijanska po radiu — 18.30 Solistični instrumenti — 20.30 Kulturni odmori — 22.00 Slovenske novole.

Sreda, 26. 5.: 12.15 Brali smo za vas — 13.30 Prijetna srečanja — 18.00 Ne vse, ampak o vsem — 18.30 Emil Adamič — 19.15 Higijena in zdravje — 21.00 Simfonični koncert.

Celrtrek, 27. 5.: 8.30 Zboravske skladbe — 10.30 Ciganček, mladinska povest — 12.15 Za smeh in dobro

voljo — 14.45 Trio Možina — 15.30 Simfonični koncert — 18.05 Iz slovenske folklorne — 19.15 Poglavja iz zgodovine slovanske književnosti — 21.00 Edip v Hirošimi, drama.

Petek, 28. 5.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Slovenski solisti — 19.15 Italija in južni Slovani — 20.35 Gospodarstvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 22. 5.: 17.03 Za otroke — 17.35 Za družino — 18.55 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Eden bo zmagal, quiz.

Nedelja, 23. 5.: 11.00 Otvoritveni koncert dunajskih slavnostnih tednov — 17.03 Svet mladine — 17.25 Gertrud in Franciska, potopis — 18.00 Izidi volitev zveznega prezidenta — 19.00 Aktualni športi, vmes izidi volitev zveznega prezidenta — 21.30 Moja žena čarovnica, veseloigra.

Ponedeljek, 24. 5.: 18.30 Tečaj francoščine — 19.00 Nemščina za domačine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Živali pomladi — 20.45 Športna omizje — 21.55 Hazy Osterwald.

Torek, 25. 5.: 18.30 Tečaj angleščine — 18.55 Film o hribovarjih — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vaš nastop prosimo — 21.15 51. nemeščanec, igra — 22.10 Trije potepuhi.

Sreda, 26. 5.: 11.03 Vaš nastop prosimo — 12.03 Športna omizje — 17.03 Listama po slikarici — 17.25 Lassy — 17.50 Za družino — 18.30 Tečaj francoščine — 18.55 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Časovni ventil — 21.25 Hirošima mon amour.

Celrtrek, 27. 5.: 10.40 Državni obisk angleške kraljice v Nemčiji — 17.03 Za otroke — 19.30 Prva pomoč na delovnem mestu — 20.10 Skrinja, kriminalka — 21.25 Zaključna nagonetna igra za evropski pokal.

Petek, 28. 5.: 11.03 Srečanje z živalmi — 11.35 Hazy Osterwald — 18.30 Novo za ženo — 19.10 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Srce v jirhatih hladah, veseloigra.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 22. 5.: 17.40 Konec šolskega leta, lutke — 18.25 Obzornik — 18.45 Mesto, v katerem živim, mladinska igra — 19.30 Vsaka sobota — 20.00 Dnevnik — 20.40 Sprehod skozi čas — 21.40 Druga plat medalje — 22.00 Hitchcock vam predstavlja.

Nedelja, 23. 5.: 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Na črko, na črko — 11.30 Gozdni čuvaji — 18.00 V nedeljo ob žetih — 19.00 Dr. Kildare, igra — 20.00 Dnevnik — 20.45 Vabilo na quiz.

Ponedeljek, 24. 5.: 16.40 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Francozi pri vas doma — 18.10 Risanke — 18.25 Obzornik — 18.45 Halo, tukaj Veselovi — 19.15 Tedenski športni pregled — 20.00 Dnevnik — 20.40 Apel, igra — 21.40 Naš teleobjektivi.

Sreda, 25. 5.: 16.50 Govorimo rusko — 17.10 Učimo se angleščine — 17.40 Film za otroke — 18.00 Slike sveta — 18.25 Obzornik — 19.00 Kalejdoskop — 19.15 Opera skozi stolata — 20.00 Dnevnik — 20.30 Lirika — 20.40 Deset zadetkov — 21.55 Kulturna ponorara.

Celrtrek, 26. 5.: 11.00 Francozi pri vas doma — 16.40 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Mendov spored — 18.25 Obzornik — 19.15 Glasbene marginalije — 19.45 Celrti celrtrek — 20.00 Dnevnik — 20.40 Ekran na ekranu.

Petek, 28. 5.: 16.50 Govorimo rusko — 17.10 Učimo se angleščine — 18.10 Skrinja, ki pripoveduje — 18.25 Obzornik — 18.45 Tribuna — 19.15 Narodna glasba — 19.45 Akcija — 20.00 Dnevnik — 20.30 Njen otrok, ameriški film.

BARVE

ščitijo in olepšajo.

Kvalitetne lake in vse potrebščine za barvanje dobite pri

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobri! vas - Eberndorf